

MAGYARL

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen. P.

ROMANIA

T. „Otthon” Írók és Művelődési Köre
HUNGARIA
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9-11.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Pál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.
Törv. bejegyzésszám:
Trib. Bihor H. Nr. ord. 11/11 Jun. 1933.

Főmunkatárs: dr. Gyártás Elemér

Öfelsége II. Károly király a nagy gyász után először vesz részt nyilvános ünnepségen

Öfelsége II. Károly király, a nagy gyász letelte után, ma vesz részt először nyilvános ünnepségen. Ezzel az alkalommal lélekben bizonyára seregszemlét tart a megújulás nagy művel felett. Elvonul lelki szeme előtt a közigazgatás reformjának nagy műve és a közélet új, friss lendülete újabb eszméket sugall az Uralkodónak. Elvonulnak lelki szeme előtt sorban a szellemi, gazdasági és közéleti megújult nagy művel. Nemcsak az államalkotó nép, hanem az ország többi nemzetiségei is jelentkeznek. A kisebbségi jogok megállapítása után most már bizalommal várja mindenki, hogy a megvalósítás párhuzamosan haladjon az általános fejlődéssel. Az iskolások is, közöttük a mieink is, elvonulnak Öfelsége előtt. Ők is bizalommal várják, hogy a Király atyai szeretettel örökölje a jogok felett. Az iskolák kapui megnyitottak. Az ország kormányzásának új szelleme biztosítja most már, hogy kicsinyes akadályok ne hiúsítsák meg az általános megbékélés utját.

„Egyetlen gondolat vezet: népem iránti véghetetlen szeretet. Egyetlen vágy vezet azon az uton, amelyre ráléptem: Románia jóléte. A Haza megmentése az egyetlen parancs, amely a lelki nyugtalanság idejében utat mutat.

Az új alkotmánytörvény által a népet a jogok teljességébe és különösen egy nép legnagyobb jogának, a szabad gondolkodásnak és az önrendelkezésnek végleges birtokába helyeztem.”

Öfelsége II. Károly király szavai.

„A király megmentette az országot és biztosította a jövőjét”

Az Uralkodó tevékenysége a kormányokban gyökerezik

A tartományok királyi helytartóinak beiktatása nemcsak közigazgatási ünnepség volt, hanem ugyanakkor az országot új alapokra helyező nagy események komoly vizsgálata és erőpróbája.

Az új alkotmány az Uralkodó akaratának a kifejezése és egyben a román nép akaratának tetté vált visszhangja. Az Uralkodó alkotmányozó ténykedése a királyság hagyományos értelmezéséből ered, úgy ahogyan azt alapítói meghatározták. Ez a királyi ténykedések első és legfőbb jogi alapja.

Amint azt Armand Calinescu belügyminiszter kifejtette. 1866-ban, amikor a nép idegen dinasztiaát tette a trónra, azt azzal a céllal tette, hogy a király vessen véget a belső

viszálykodásoknak. Akkor az ország léte forgott kockán. Az állam megmentése volt a leg-sürgetőbb törvény.

A dinasztia az ország életében

Ez Romániában a királyság legmélyebb alapja, amelyen eddig minden uralkodó állott. Így lett a dinasztia az ország szilárd alkotóeleme, amely pártokon felül és nemzedékek során keresztül biztosította az állami folytonosságot. A dinasztia biztosítja a nemzeti birtokállományt. A nép fogalmában a király tevékeny tényező amely nem mehet el sohasem közömbösen a nemzeti birtokállomány mellett. Ez másodszorban a királyi ténykedések jogalapja.

Öfelsége II. Károly király most akkor lépett közbe, amikor a meddő viszálykodások és a testvérharc ismét az állam létét veszélyeztetették. Öfelsége a hagyományok szellemében járt el — mondotta Calinescu miniszter — amikor fenség jogaival élt.

Abban a pillanatban, amikor a lelkeket megnyugtatta, megmentette az országot és egyben biztosította is a jövőjét. Abban a pillanatban Királyunk véglegesen meghatározta helyét Románia történelmében.

Az Uralkodó szerepe az ország mezőgazdaságában

A világ állapota ma zavaros és nyugtalan. A világháború számtalan, eddig még be nem gyógyult sebet hagyott az emberiségben. Az életkörülmények alapjukban változtak meg. Olyan szükségletek merültek fel, amelyekre egy békekötés után senki sem számított. Így volt ez a mezőgazdaságban is.

Ferdinand király ugyan igazságos törvénnyel sietett a földműves segítségére. Minden földműves a saját földjét szánhatta. Azonban rövid idő múlva örömeiket elhomályosította az, hogy előre nem látott szükségletek merültek fel. A jobbágyok ugyanis századokon keresztül munkálták az idegen földet. Nem volt elegendő tudásuk ahhoz, hogy teljes mértékben kihasználják földjüket. Nem voltak megfelelő eszközeik. Hiányoztak háziállataik. Volt földjük tehát és mégis szegények voltak. Hogy mégis dolgozhassanak, adósságokba keveredtek.

Öfelsége II. Károly király felfigyelt erre a veszélyre. Felséges atyjának művét a meghiúsulás fenyegette. Ő azonban kereste és meg is találta a megfelelő orvosságot. Ezért hozták sorban az adósságokon könnyítő törvényeket. Nem ment ez egyszerre. Nem is lehetett volna egyszerre elvégezni az emberek és az idők állhatatlansága miatt.

A példaadás és a tanítás mestere

A földművesadósságok megkönnyítése azonban nem jelent teljes javulást. A föld munkása csak egy időre szabadult meg a nyomasztó gondoktól. Hátra volt még az, hogy megtanulja helyesen és gyümölcsözően használni Ferdinand király ajándékát. Ellenkező esetben, elégtelen és célszerűtlen gazdálkodással a földműves újra csak adósságokra fog szorulni, hogy ha valahol még találna, vagy pedig el kell adnia a földjét. Öfelsége II. Károly király azonban résen állott tanításával és példaadásával és megszabadította népét ettől a veszélytől is.

Öfelsége gondoskodása azonban még tovább is terjedt. A főiskolások rajait küldötte a falvak népe közé, hogy világosságot vigyenek oda. A főiskolások elindulásánál mondta a király a következőket: „Amikor ma elindultok a falvakra, vigyétek el egész szeretetemet. Azt hiszem, hogy ez a szeretet el fogja tölteni a lelketeket és meg is fog látszani abban a munkában, amelyet tőletek várok.”

ESZAKI FENY

*

Stockholm, 1938.
(S. I.) Ami legjobban megkap ebben a városban és egész Svédországban, az elsősorban nem a táj északi különössége és szokatlan szépségei, hanem az a nagy jólét és általános műveltség, melyben ez a nép él. A sziklák és tavak, köves rétek ezerféle változatában nem tud a szem gyönyörködni anélkül, hogy az elmét örökké ne foglalkoztatná az a gondolat: ez a sovány föld, ez a zord éghajlat hogyan is tudja ezt a népet ilyen jól eltartani?

Igaz, hogy Svédország déli része — a Skone nevű tartomány — termékeny síkság. Ebben az esztendőben nagyszerű termés is lehetett. A gabona még kinn áll keresztben a földeken: a kalangyák olyan sűrűn lepik el a tarlókat, mintha népgyűlésekre gyülekeznenek emberek. Ez a déli tartomány azonban csak kis részben a nagy Svédországnak, melynek északi csücske a déli tengerparttól olyan messze esik légvonalban, mint Hamburg — Nápolytól!

A hideg északi völgyekben, a mozdulatlan tavak mellett, melyek úgy hatnak, mintha a sziklák közé öntött acél-tükrök lennének, a rétek szegélyén, melyeken óriások dobálódzhatnak sziklával, mindenütt barátságos tanyák virítanak, a tanyákban pedig barátságos és megelégedett emberek élnek.

Igaz, hogy Svédország iparosodott állam, iparának világhírű ágazatai vannak, az országban fontos nyersanyagokból pedig nagy mennyiségek, ismerünk azonban országokat, hol az iparosodás csak az állam külkereskedelmi mérlegét javítja és vékony rétegek gazdagodását jelenti, a tömegek mindennapos életének mérlegét azonban inkább rontja. Inkább újabb nehézségi kérdések szülőanyja, mint a régi megoldásának útja. Inkább növeli és élezi a társadalmi ellentéteket, semmint egyenlítő azokat az általános jólét emelésével. Az iparosodás nagyon sok országban odavezetett, hogy a földművelés rombadőlt, a mezők népe menekülni kezdett a faluból, anélkül azonban, hogy a városi bérkaszárnnyak nyugodt és megelégedett otthont tudtak volna adni új boldogtalan lakóiknak.

Mindezeknek a jelenségeknek nyoma sincsen Svédországban. A jólét itt általános és arányosan oszlik meg a város és a falu között. Sőt, ha az egészséges életmódot, az izesebb táplálkozást, a friss levegős munkát értékekül állítjuk be a mérlegbe, bizvást mondhatjuk, hogy a svéd falusi embernek a jóléte és létszínvonala magasabb, mint a városi munkásé.

Lehet, hogy a zord északi szigorú, de jobb nevelő; lehet, hogy faji tulajdonságok is közrejátszanak, minden jel azonban arra vall, hogy az északi népekben — nemcsak a svédekben — csodálatosan fejlett a közösség szelleme.

Svédország valóban demokratikus állam, akik azonban demokrácia alatt az erők szabad kavargását és a népek zavaros keveredését értik — s minálunk ezekben szokták a demokráciák lényegét látni —, kellemetlenül csalódnának a svéd demokrácia gazdasági és társadalmi valóságainak iratlan, de annál érvényesebb törvényein. Talán nincs még egy ország, hol a lákosság fajiságának egysége olyan természetes és tiszta volna, az életnek minden jelensége pedig annyira ezen az egységen épülne fel, mint itt: a svéd demokrácia gyökerei a svéd családok, a svéd nemzetségek belső életének pátriárkális szokásaiban ágaznak szét s ebben nagyon hasonlít ahhoz a társadalmi szerkezethez, melyben minálunk a székely nép évszázadok, sőt évezredek keresztül élt. A különbség csak az, hogy a svédeknél ez a normán hagyomány, mely új s korszerű formákban tovább él, a nemzeti kultusznak és büszkeségnek a legfőbb tárgya, míg nálunk ezeket a csodálatos hagyományokat, a nemzeti gondolat kiszélesedésének s általánosításának természetes útját két emberöltő óta idegen szemléletek és idegen érdekek ösztönös gyűlöletből rombol-

ják; locsogó szavak, hínáros elméletek áradatával feláztatják, sokszor megtévesztett — székelyek segítségével.

Ez a nemzetségek összeforrásából lett svéd nemzet, melynek világosan látható eleme a közös múlt, a rokonsági kötelekkel összefűzött család s a családoknak ősi tradíciója: ez a svéd közösségi szellemnek termékeny talaja és ebben a talajban vertek gyökeret azok a hatalmas gazdasági és társadalmi intézmények, melyek ebben a boldog országban az általános jólétet termik. Ezek az intézmények biztosítják a svédek között a nemzeti jövedelmek arányos eloszlását, ebből az arányosságból születik meg az a példátlan fogyasztó erő, mely nemcsak újabb, egyre fokozódó gazdaságnak kiapadhatatlan forrása, hanem az általános művelődésnek legfőbb feltétele; ez a széles és általános műveltség pedig ismét újabb erő és lehetőség a termelés helyesebb módszereinek felismerésére és követésére, melyből megint csak a jólétnek és gazdagodásnak forrásai fakadnak: mértani haladvány ez, mely hibátlan pontossággal működik, éppen csak a kiindulás alapját kell megkeresni, azt a pontot, melyet Archimedes keresett a csavarjai számára.

Ma már minden értelmes magyar mondja Erdélyben, hogy a népi gazdasági boldogulás legfontosabb útja a szövetkezés. Mondjuk úgy, hogy általában a szövetkezés, az erők egyesítése és fegyverezése közös gazdasági s egyéb célok elérésére. Mondjuk és hisszük, de éppen ezért sokszor tanácstalanul állunk meg az akadályok előtt, melyek a cél felé vezető úton előnkbe tornyosulnak. Népünket okoljuk, nemzeti nemtörődömségről írunk értekezéseket és számokat nyújtunk, melyek mind a népi bűnök és a szellemiség mulasztásait bizonyítják.

A nemzeti vétkekkel foglalkozunk szívós buzgalommal, közben pedig a nagy nemzeti erők feltárását, a feltárt kincsek ápolását és tudatosabb tételét nemcsak elmulasztjuk, hanem sokszor egyenesen üldözzük, elferdült szemekkel, összezavart tekintettel maradiságot látunk benne. Botor visszatérést a sötét középkorba...

A szövetkezet mindig csak tengődni fog a

Trikál József:

Azujszellemiség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort régóta ismert a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világvilágban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a tegnappal, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyekkel a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat veszi a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analitizáló lombkájába. Így bontja fel az aramlatokat a legapróbbok sabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

magyarok között, csak mesterséges szellemi termék lesz, míg meg nem forgatja valaki elletta a népi őstalajt. E forgatás közben el kell tűnnie az emésztő mélyben annak a megsvanvondott külső kéregnek, mely a magyar néplélek ősi közösségi, nemzeti szellemét és annak természetes törvényeit ma börtönben tartja. Ez a kéreg, mely az individualista önzés, a liberálista szürke egyenlőség anyagából keletkezett, alig szélesítendő. Azelőtt nemzeti szellemi szerkezetben, nemzeti törvények szerint élt a magyarság. A nemzetségek hadakoztak és kötöttek szövetséget egymással és az idegenekkel is nemzetségek szerint, az 5 törvények tiszteletben tartásával fogadták körükbe, adtak módot az együttélésre és szövetkezésekre.

Ha a formák el is mosódtak, a szellemet fel lehet ébreszteni. A svéd példa mint történeti folyamatosság, nagy népek visszatérése ezekhez az ősi forrásokhoz, mint az idők jele, egyformán azt mutatják, hogy a közeli korok salakja alatt eltemetett kincsek szunnyadnak. Az új magyarság számára pedig éppen a székelység nemzeti múltja az a Forum Romanum, melynek romjai közül a népi múlt csodálatosan korszerű emlékei kerülhetnek ki. Emlékek, melyek az egész közlének új formákat mutatnak, az életnek, a művészetnek és a közösségnek kiásott ősi formáit, melyek ma újjául hatnak.

Betegek között

Írta: Papp Jenő

Bressanone nem volt hibás abban, hogy két nap mulva hanyathomlok menekültem el belőle. A régi Brixen kies hely. Egyik neves szomszédja Merán, a másik Bozen. Itt született meg a Kneipp-kúra. Az egykori páter egészséges elvei átragadtak a parasztokra is, a világhírré együtt. Hegyei lehellik az üdéséget, folyója harsog, üdülőhelye hideg-meleg vizet, napfényt diétát, parkot és karbantartott, szabad úszómedencét hirdet. Egyéni bánásmód. Gyógyhely. Mindez oly vonzó és megnyugtató, hogy az ember a rendetlen és zajongó tengerrel szemben feltétlenül előnyben részesíti Bressanone-t. A prospektus azt is megjegyzi, hogy a szabad fürdőt ugyan egy bővíző forrás táplálja, de ezt a vize gőzfűtéses segédével a megfelelő hőfokra hevítik. Kultura, kényelem, gyógykezelés, fürdőmedence: mindez együtt van.

Kár hogy az állomáson nincs se taxi, se kocsi. A hordár kivitte a peronról a bőröndöket a szép gesztenyefák alá, letette a gyönyörűen kavicszott kis térre és elárulta, hogy ha kívánom: telefonálhat taxiért. A vendég tanácstalanul áll, kellemetlen dolog így megérkezni, karon a köpennyel, ernyővel és kézben a felesleges kalappal s egy közömbös hordár csodálkozását tűrni, hogy az embert senki se várja s még csak várója sincs. Mindenki kocsival szaladgál, vonattal már alig érkezik vendég s a bressanonei taxik mégsem inspekcióznak az állomáson. Az ember hozzászólt, hogy megérkezéskor szétépítik a daloló hotelportások a világ minden részén. Bressanone kivétel. A gyógyszállóig félórás gyaloglás az út keresztül a városon s a hallban két zöldernyős villanylámpa alól két csinos iroda-

kisasszony áll fel, nem kis meglepetéssel, mikor a vendég bemutatkozik. A régi, pontos osztrákok szemrehányással kérdik, hogy „hogyan, uram, ön meg mert érkezni anélkül hogy ezt előre megírta volna?” Majdnem megtapogattak, hogy valóság-e ez?

— S ön gyalog jött ideig? Az állomásról?

Sajnálta. De olyan furesn sajnálkozta, mintha az ő érdekkörükben az ilyen megérkezés feltűnő volna s egy alacsonyabb társadalmi osztály jellegzettsége közlekedési módja. A tájékozatlan vendég azt érzi ki belőle, hogy lenézik. Pedig erről szó sem volt. Az elhelyezés után nyomban kiderült, hogy ez a sajnálkozás gyöngédségből fakadt. Egyébként csak körül kellett nézni egy kicsit a puha szőnyegek tipegő többi vendég között, hogy az egészséges ember remélten ébredni kezdjen. Böttal közlekedtek a galambosz urak, a dák társalkodónok karjára támaszkodtak. A hatalmas, hófehér ablakmélvédésben magányos hölgy rakta a pasziánszot. Már dél előtt. A nehéz barna függönyök árnyékában önmagával sakkozott egy rokonszenves matematikus. Kint a fák lombja alatt fiatal férfi feküdt nyugszéken s mellette megadással kézimunkázott az ifjú feleség. Két eszményien karcsú színyorina mozgott ugyan a park sétányán de ez a mozgás kölcsönös segélynyújtás volt, amennyiben egymásba karolva támogatták magukat. Fölérkezve és ragyogó olajos hajuk után illatfelhőt húztak végig az árnyas úton. A színs nyári székben egy papírfelhő arcú leány a napi közlés élményeiről számolt be, ugyancsak csenvész barátnőjének. Megszépen hallottam, hogy valaki fut utánam, éppen akkor mikor be akartam kanyarodni egy erdőfélébe, hogy eltűnjek és felmászok a hegyre.

Fehér ápolónő-kosztümben szaladt. Egy nő az utam és intett, hogy álljak csak meg.

— Közlöm önnel, — lihegte — hogy délután

Külföldön tartózkodó katonaköteleseknek is itthon kell jelentkezni felülvizsgálatra

Bucurestiből jelentik: A katonai felülvizsgálatról szóló híradások kiegészítésül, illetékes helyről azt közlik, hogy az állandóan, vagy ideiglenesen külföldön tartózkodók is idehaza kötelesek jelentkezni, tehát semmiesetre sem tartózkodási helyük követségén történik a jelentkezésük.

Fiedler István megyéspüspök és kíséretének tisztelgése Hanzu királyi helytartónál

Nagyvárad. Saját tud. A szatmári és nagyváradai római katolikus egyházmegyék püspöke, Fiedler István és kíséretében Molnár Kálmán püspöki helynök, Pakocs Károly kanonokplébános, Zitzmann Ferenc és Szeibel István irodaigazgatók, tisztelgő kihallgatáson jelennek meg szeptember 9-én, pénteken Kolozsváron Hanzu tábornoknál, Szamos vidéke királyi helytartójánál.

Blüchert visszarendelték a távolkeleti szovjet hadseregtől

Az orosz tábornagy kegyvesztett lett? Sikkasztási botrány a szovjet főhadbiztoságon

Párizsból jelentik: A „Matin” úgy értesül, hogy Blücher tábornagyot, a távolkeleti szovjet hadsereg főparancsnokát ideiglenesen Európába rendelték és Ukrajnába küldték az ottani szovjet hadsereg újjászervezésére. Ebből egyesek arra következtetnek, hogy Blücher helyzete megrendült. A Csangkufeng körüli hadműveletek alkalmával a szovjet hadsereg élelmezése körül ugyanis súlyos viaszalások történtek. A vizsgálat eredményeként számos magasrangú tisztet, közöttük Ivanov főhadbiztos, letartóztatásba helyezték. A hadbiztoság tisztjei egy hónap alatt 120 ezer rubelt sikkasztottak, míg a megelőző hat hónapban elkövetett sikkasztások összege 200 ezer rubel volt. A vádlottakat hadbíróság elé állítják.

öt óra tíz perckor megvizsgálja önt az orvos úr, öt óra huszontöt perckor pedig a tanár úr, Szíveskedjék megmondani, hogy ebben az időpontban hol találom önt, mert önért megyek.

Némi dadogás után bátorkodtam megjegyezni, hogy kutyabajom sincs, hála Istennek, egészséges vagyok, csak diétára van szükségem és szeretnék sokat uszni.

— Ezt ön mind megteheti — hangzott a válasz, — de szíveskedjék az orvos urak rendelkezésére állni.

— Eszem ágában sincs, kedves nővér, én de pihenni jöttem, nem gyógyulni.

— Szóval: hol lesz ön a mondott időpontban?

Szerényen és halkán bekopogtatott öt óra előtt a szobámba és vitt. Lehorgasztott fejjel követte. A folyosó színe, amelyen átvezetett, egyre komorabb lett, a végén már egészen szanatóriumszínű és szaga volt. Kintől, a fürdőmedence tájáról, friss sikongás hatolt be, gyerekek visongtak és nők nevettek. Felkaptam a fejemet és megálltam. A nővér könyörögve nézett rám:

— Kérem, az nálunk házi szabály, a vizsgálat kötelező és igazán nem fájdalmas. Kérem: jöjjön!

Az orvosra negyedóráig kellett várni, a tanárra félórát. Persze, rágyújtottam. Óvatos szigorral megkértek, hogy vizsgálat előtt ne dohányozzam.

Az orvos barátságos ridegséggel származási, faji és családi jegyzőkönyvet vett föl velem. Elég gyorsan írt, aztán felolvasta a vádiratot. Kint fürödtek. Ide is behallatszott a hancurozás.

Az orvos egyszerre csak vetkőzni kezdett. A vetette egyszerű munkaköpenyét, felöltött egy díszesebbet és felkért, hogy kövessem a professzor elé. Lábujjhegyen ment előttem és meghajolva kopogtatott a szentély ajtaján, amely mögött egy egyenletesen ősült tudós ült íróasztalánál. elmerülve magasztos könyvekbe. Az orvos

neki is felolvasta a jegyzőkönyvet, mire elvesztettem türelmemet, mert heves gesztust tettem. Csendre intettek. Jóságosan és megértően. Fel szólítottak, hogy vetkőzzem le és feküdjek föl a vizsgálóasztalra.

— Én főleksem, de engedje meg végre, tanár úr hogy megmondjam: nem vagyok beteg, nem kérttem, hogy megvizsgáljanak s bármennyire is tiszteljem az orvosi tudományt, ezúttal nincs rá, hála Istennek, semmi szükségem.

Megsemmisítő fölénytel mosolyogtak és nagy gyöngédséggel nyomtak le a hűvös gumiasztalra, szinte mondták is: jó, jó barátom, minden beteg azt hiszi, hogy egészséges; lassuk csak!

Alaposan összekopogtattak mindenütt megnyomogattak, közben a tanár úr hízog formában igen lesújtó véleményt nyilvánított az újságírókról, mire én felültem a vizsgálóasztalon és hasonló édes formában céloztam arra, hogy a doktorok se különbék, ha az ember a kezük közé jut. Ez a vakmerőség annyira tetszett a tanár úrnak, hogy felnevetett és jutalomképpen beszűntette a vizsgálatot:

— Ön szabad, uram. Tegye, ami jól esik. Felöltözhet.

Az előszobában két nővér várt, blokkal ceruzával, hogy fölírják a korlátozásokat, amelyeket a vizsgálat rám szózott. Hüledeztek, mikor félre toltam őket az útból. Benyomultak az orvoshoz, aki vállvonogatva közölte velük, hogy különleges eset vagyok: ügylőlszük, ezidőszerteljesen egészséges emberrel van dolguk, hagyják hadd fussak.

A gyógyszerállóban percek alatt hirtelen futott, hogy egy egészséges-gyanús alak furakodott be az intézetbe. Görbé szemmel nézték, hogy a nagy hőségben epedve tekintek le a folyó híd vizére. Megfigyelték, hogy az egyetlen promenádón átrohantam, tavakat kerestem, ahol fürdeni lehetne s

hely és kegytemplom történetét is. Szent Ferenc harmadrendje nevében Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános — maga is a harmadrend tagja — mondott nagyszabású olasz üdvözlőbeszédet. A rendi generális az egyes beszédekre külön-külön válaszolt, szavait magyar és német nyelvre fordították le. Végezetül Szent Ferenc áldását osztotta.

Másnap reggel a főoltáron, a kegykép előtt szentmisét mondott P. Leonardo Maria Bello. A radnai híveknek kívül igen sok zarándok is megjelent. Ezekhez szólt mise végén a rendi generális és a híveket, zarándokokat megáldotta. Megtekintette azután az egész kegyhelyet, a Kálváriát, az építményeket és a híres máriaradnai kegyképet is.

Bemutatták Martzy Mihály, temesvári tanárt, a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei tagozatának elnökét, a máriaradnai zárda apostoli szindikusát.

A rendház kertjében közös ebéd volt a vendég tiszteletére.

mikor a városligetben tényleg találtam egy zöld tengerszemet, megmértem a víz fokát. Embertelenül hideg volt: tizenkét és fél fok. Csak a helybéli kacsák uszáltak benne: Kneipp-kurát vettek. A szabaduszoda vizének fölmelegítését a napra bízták. Mivel a forrás folyton működött, a medence állandóan jéghideg volt. Azért volt olyan élénk a sikongás.

Este már elkeveredtem kerestem valami kávéházat van is egy, ahol jól érzi az ember magát, de 9 órakor már csak négyen ültünk bent, a rádió halkulva szólt s a kiszolgáló kisszony ásitott.

Másnap fölvertem a várost a nevezetességért, találtam is dallamos nevű utcákat és átszáguldó idegeneket, akik addig maradtak ott, míg autójukat megmossák a garázsban. A székesegyház múzeumi folyosóin egész sor kőbe dermedt püspök domborműve nyugszik s a nagy halottak feje alatt nehéz rojtos kópárnák hevernek.

A Croce D'Oro nyilvános kerthelyisége se tudott visszatartani, a kettéágazó viharos folyó szigete se, a beigért vasárnapi térszene se a pavilonban, még az se hogy vasárnap megindítják a szökőkutat is. Lábam alatt a járdát sok helyen rejtélyes patakok ásták alá, a várost úgy járják át alul a néma patakok, mint a hangyajáratok. Két napig kibírtam, hogy a gyógyszerálló betegek, akik egész nap el voltak foglalva kurájukkal s így nem unatkoztak: gyűlöljének, mint egyetlen egészségest, a harmadik nap a számlát kértem, kurtán és erőlesen és kocsit hozattam. Nem volt hatalom hogy ott tartson. Még a bámulatosan jó és pontos diéta se. Még az se, hogy a számlába beírták, a kötelező orvosi vizsgálati rovatba, hogy „a vizsgálat grátis” volt. Hanyatlombok rohantam a veszélyes, megbízhatatlan, a madatlan, de ragyogó liguri tengerpart felé.

Tudta-e Ön már....

hogy a Pyramidon tabletták rheumánál és influenzánál is kitűnő hatásúak? De nem minden Pyramidon, amit „Pyramidon”ként ajánlanak. Ugyeljen tehát mindig a »Bayer« keresztre, amely a valódi Pyramidon ismertető jele, A

Pyramidon
TABLETTÁK

valódiak csak a »Bayer« kersztfel.

Rómába való hazautazása előtt meglátogatta a mária-radnai kegyhelyet a ferencesek rendi generálisa

Temesvár. Saját tud. P. Leonardo Maria Bello, a Szentferencrend általános rendfőnöke romániai körútja során Máriaradnára érkezett. Az általános rendfőnököt P. Sándor Vitalis erdélyi rendtartományi főnök, P. Fodor Pelbárt helyettes tartományfőnök s a rendtartomány öre, P. Hermann Hermenegild budapesti rendfőnök és számos erdélyi ferences házfőnök kísérte. A máriaradnai pályaudvaron P. Hajdu Leander szentferencrendi plébános fogadta a radnai rendtagok élén a rendi generálist, aki aztán bevonult a kegytemplomba. A főoltárhoz érve, a házfőnök üdvözlő beszédet intézett az általános rendfőnökhöz és válaszolt a máriaradnai kegy-

hely és kegytemplom történetét is. Szent Ferenc harmadrendje nevében Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános — maga is a harmadrend tagja — mondott nagyszabású olasz üdvözlőbeszédet. A rendi generális az egyes beszédekre külön-külön válaszolt, szavait magyar és német nyelvre fordították le. Végezetül Szent Ferenc áldását osztotta.

Másnap reggel a főoltáron, a kegykép előtt szentmisét mondott P. Leonardo Maria Bello. A radnai híveknek kívül igen sok zarándok is megjelent. Ezekhez szólt mise végén a rendi generális és a híveket, zarándokokat megáldotta. Megtekintette azután az egész kegyhelyet, a Kálváriát, az építményeket és a híres máriaradnai kegyképet is.

Bemutatták Martzy Mihály, temesvári tanárt, a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei tagozatának elnökét, a máriaradnai zárda apostoli szindikusát.

A rendház kertjében közös ebéd volt a vendég tiszteletére.

A keresztény világ nagy szociális apostolai és híres politikusok a „Pax Romana” bledi kongresszusán

(II. cikk.)

Bled, szeptember hó.

Amint előző számunkban beszámoltunk, a Pax Romana nemzetközi katolikus diákszövetség idei nagygyűlésének második részét a bledi tó partján tartották meg. Alig futottak ki az állomás felé a kisantant külügyminiszterének autói, a bledi Park Hotel halljába megérkeztek a keresztény világ ifjúságának kiküldöttségei, hogy résztvegyenek egy másik békeértekezleten, mely Krisztus békéjét akarja minden nemzet és minden társadalmi osztály szívébe ül-

tetni. A Park Hotel előtt s a bledi tó partján a világ minden nemzetének zászlója lobog az esti szélben, üdvözölve a kiküldötteket. A hegyek kíváncsian néztek le a völgybe s a tó békés tükrén síkló gondolatok fölfigyeltek a keresztény ifjúság szavaira. A diplomaták furdóhelye Bled, ahol minden autón a CD — *Corps diplomatique* — diplomáciai testület jelzése villan, most Krisztus fiatal diplomatáit fogadta, hogy azok egy szívvel lélekkel építsék meg közös magatartásuk alapjait a ma égető társadalmi kérdéseivel, a kommunizmussal szemben.

Elsődleges célja-e az Egyháznak a gazdasági és szociális rend megújítása?

Az előadók a bevezető előadásban rámutattak azokra az intézményekre és szervekre, melyek az egyes országokban az Egyház szociális tanának terjesztésével foglalkoznak, a nagy pápai körlevelek a *Rerum Novarum* és a *Quadragesimo Anno* szellemében. Megemlégték a nemrég lezajlott roueni szociális hetet, melyről annak idején a Magyar Lapok is beszámolt olvasóinak. Utaltak a Franciaországban működő *Équipes sociales* szervezetre, hol értelmiségi és munkás emberek találkoznak és közösen beszélnek meg a társadalmi rend igazságosabbá tételére, a munkáskérdés megoldására vonatkozó lehetőségeket. A hollandiai „Pro Deo” egyesület sokat tesz munkások részére kiadott füzetek és előadások terjesztésével.

Dr. Pilepic zágrábi kanonok az Egyház szociális tanításának gyakorlati megoldásait követte. Egész részletes tervet tárt a hallgatóság elé egyes munkásszerelemek, a magántulajdon, hétkérdés stb. területén. P. Riquet jezsuita atya, a francia orvosok lelképítője, következőképpen válaszolt e fejtegetésekre:

Az Egyház csak a nagy irányvonalakat adhatja meg, de gazdasági és szociálpolitikai részletek megoldásába nem bocsátkozhatik, mert ez nem az ő feladata. Az Egyház nem politikai szerv, nem is munkás szindikátus. Eppen azért teljesen téves területen mozognak azok, akik az Egyház szemére vetik, hogy a munkáskérdésben keveset tett. Az Egyháznak nem elsődleges feladata a szociális kérdéskomplexumok megoldása. A földi világ, a civitas megszerve-

zésébe csak annyiban szólhat bele, hogy felhívja a figyelmet az igazságtalanságokra és a nagy erkölcsi irányvonalakat megszabja. De ezeken az irányvonalakon belül nagyon sokféle megoldás lehetséges, amint a *Quadragesimo Anno*-ban a Szentatya világosan le is szögezi: A keresztényeknek joguk van különböző gyakorlati megoldásokat választani. Nem az Egyháznak, hanem a keresztény szakembereknek, közigazságnak és politikusoknak a feladata, hogy keresztény módon teremtsék meg a társadalmi rend igazságosabb megújítását. A tanító Egyház csak az erkölcsi irányítást adhatja ehez. A részletkérdésekben szakembereknek kell megoldást találniok, keresztény szellemben.

Rudi Salat, a Pax Romana ügyvezető titkára, így foglalta össze a vitát:

A jelenlegi társadalmi helyzet igazságtalan, mert kiszolgáltatja a munkást munkaadójának. A katolikusoknak, mint az állam politikai jogokkal felruházott polgárainak közre kell működniök a társadalmi rend megújításán és igazságosabbá tételén. Ezért minden intelligens katolikus embernek tisztában kell lennie az Egyház szociális tanításával. Sose tévesszük azonban össze az Egyház feladatát, mely elsősorban lelki, a keresztény polgárok feladatával, mely egyformán lelki és világi. A földi élet tisztességes megélhetésének kereteit nekik kell megoldaniok, keresztény szellemű polgároknak.

Az Egyház szociális tanítása es a kommunizmus

Pierre Henri Simon, a lille-i katolikus egyetem tanára, nagyon érdekes módon fejtette ki az Egyház szociális tanait és ennek helyzetét a kommunizmussal szemben.

Az utóbbi évek nagy kérdése: bele szólhat-e az Egyház gazdasági és politikai, tehát világi (temporel) kérdésekbe, vagy csak a lelki és hitélet (spirituel) területén kell maradnia — füzte gondolatait az előadó. — A laicizmus jelzőjére emlékszünk, sőt néha ránk is hatással van: a vallás magánügy, — a vallásnak semmiféle hatóereje nem lehet közéleti, társadalmi, vagy gazdasági kérdésekben. Ezt a téves feltevést ostromozzák a pápai körlevelek és ez ellen kell nekünk is felszólalnunk a józan ész nevében. Az Egyház nem élhet behúnyt szemmel a földön, sőt az a feladata, hogy ezen a földön megteremtse az Isten országát igazságban és szeretetben. Az Egyháznak föltétlen joga van beleszólni a világi dolgokba, ha ott az egyes ember kizsákmányolása, földi tisztességes megélhetésének kijátszása történik. Mert tisztességes kenyér nélkül nem élhetnek fiaik keresztény életet. A keresztény társadalomtudomány nem

más, mint az isteni igazságoknak a társadalmi helyzetbe vetítése. Isten országának el kell jönnie a földön.

Az Egyház nem ítéli el a kommunizmus minden tételét, melyben sok természetes igaz-

egészségünknek nagyfontosságú kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismeretétől az itt felsorolt könyvek:

Zárdor: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést . . . . . 110 lei

Napjaink mindenkit érdeklő legaktuálisabb problémája a leghozzaértőbb és leghatékonyabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.

Bodon: Hogyan éljen a szívbeteg ember? 95 „

Ez a könyv tanácsokat és utbaigazításokat ad, hogyan éljen, mit tegyen, mit kerüljön a beteg, hogy beteg szívvel is kellemes és hosszú élete legyen.

Novák Rudolf és Társa kiadása

ság van. Az Egyház inkább választja a szintézist a kommunista tanok egyszerű tagadása helyett. Az osztályharcot sem tagadja teljes-séggel, mert az osztályharc mint tény létezik, de tagadja az osztályharcot, mint programot és célt. Jó, ha mi segítjük a munkást, de

nem lehet a szeretet gesztusával helyettesíteni az igazságosságot. Alamizsnát adni a munkásnak, kinek nem akartak igazságos bért és a haszonból részesedést adni, kereszténytelen dolog és az Egyház súlyos vétéknek minősíti. Nem lehet a szeretetet hirdetni és az igazságosságot elfelejteni.

Minden intelligens keresztény embernek jól kell ismernie az Egyház szociális tanítását, nehogy vétessen az igazság ellen. De nem elég a jó akarat, hanem megalapozott szaktudás is szükséges. Szakembereknek kell gazdasági téren az Egyház általános érvényű igazságait aprópénzre váltaniok. Több keresztény embernek kell az Egyház szociális tanítását, mely a *Quadragesimo Anno* és *Rerum Novarum* körlevelekben le van fektetve, megismernie és széles körben népszerűsíteni.

A régi társadalmi renddel szemben forradalminak látszó magatartást a legnagyobb bűn keresztény részről kommunizmusnak bélyegezni.

De többféleképpen lehet a társadalmi rend megújításán dolgozni. A fegyverek kereszties háborújával állítsuk szembe a lelkek kereszties háborúját. A legjobb módszer a kommunizmus elleni harcban a társadalmi rend hibáinak reformján dolgozni. Ha olyan szerencsések vagyunk és országunkban még nem hódított nagy tért a kommunizmus, siessünk megvalósítani, a lelkekbe bevinni és terjeszteni az Egyház szociális tanítását.

Pierre Henri Simon tanár előadását leírhatatlan lelkesedés követte. Ugyancsak nagy érdeklődéssel fogadta a nagygyűlés Dr. Krek Miha miniszter mélyen hitvalló beszédét. A jugoszláv kormány minisztere hangsúlyozta, hogy a legnagyobb hiba az intelligenciánál az a szakadás, mely élete és vallása között van. A bíró bírói talárjával öltse magára Krisztust, az igazságos bírót. Az orvos igazi szociális munkája az lesz, ha az isteni orvost képviseli. A mérnöknek a rábizott gyárból keresztény szellemben dolgozó, valóságos názáreti műhelyt kell alakítania. Szükséges mindenképp, hogy az intelligens katolikus valóban kiváló szakember legyen. Emellett azonban föltétlenül természetfeletti gondolkodásnak kell lennie, mert nem teljes ember az, ki lelkének nagy kötelességeit és lehetőségeit természetfeletti, kegyelmi téren be nem tölti.

Lampionos csouak-felvonulás a bledi tavon

A kongresszus harmadik napjának estjén a Park Hotel tórányító terrasza előtt számos lampionos gondola várta a nemzetközi diákságot. A furdóhely villatulajdonosai, mintha megéreztek volna a nagyfontosságú ülésekben telő napok jelentőségét, erre az estre kivilágították mindenütt a partot. A bledi tó száz és száz gyertya búvájos fényében csillogott. A tó közepén lévő kis sziget-templom reflektorok fényében tündökölt s a sziklaúcsón levő vár, a brixeni püspökök régi nyári székhelye, kivilágítva tükröződött vissza a tóban. A lampionos gondolatok elindultak a sziget felé s a csónakokra szerelt zenekar szlovén diák utakkal szórakoztatta a több mint háromszáz lelket számláló ifjúságot. Majd felváltva megszólaltak a litván, lengyel, holland, magyar, szlovák és francia énekek és testvéri megértésben élvezte a világ tizenhét nemzete e búvájos fényekben csillogó tavat. S mikor Miasszonyunknak a szigeten levő szentélye elé érkeztek a csónakok s a dombrafutó kivilágított lépcsők előtt megálltak, fölharsant a *Salve Regina* a Mennyei Királyné Asszonya tiszteletére. A csillogók álmosan pisláskoltak Európa felett és tizenhét, nagyjából európai nemzet fia könnyögött e békés földről a Mennyei Királynéjához.

T. B.

Runciman a hét végére már végleges elvi megegyezést vár

Némi enyhülés az európai feszültségben. — Mit tartalmaz a prágai kormány negyedik megoldási terve? — Általános érdeklődés előzi meg Hitler nürnbergi kijelentéseit

Londonból jelentik: Angliában kedden határozottan enyhült a háborús légkör és azt hiszik, hogy a háborús veszély elmúlt. A nagy társashajók, amelyek egyhetes tengeri utra vittek a szórakozni és üdülni vágyó angol állampolgárokat, a múlt héten visszafordultak a szigetország felé és tömegesen érkeztek vissza Európába minden részéből az angol állampolgárok a diplomáciai képviselőkkel. Ez a riadalom az utolsó negyvennyolc órában megszűnt. Egy kedden délután Londonba érkezett bizalmas prágai értesülés szerint Runciman a hét végére várja a végleges elvi megegyezést.

MIÉRT KÉNYSZERÜLT PRAGA TOVÁBBI ENGEDMÉNYRE?

Prágából jelentik a Német Távirati Irodának: Prágai diplomáciai körökben az a benyomás uralkodik, hogy a prágai kormány eljárása nem egyéb gondosan előkészített és végrehajtott sakkjátéknál, melynek célja egyrészt időnyerés, másrészt pedig az, hogy a szudéta-német pártot különféle manőverrel eiterítsék biztos jogi alapjuktól. A cseh lapok az utóbbi időben nyíltan elismerik, hogy a kísérletek mögött az a szándék rejtőzött, hogy a szudéta-német pártot tegyék felelőssé a tárgyalások esetleges meghiúsulásáért. A szudéta-németek tárgyaló bizottsága azonban, éppenugy, mint maga a párt, hallatlan türelemről és tárgyaló készségről tett tanúbizonyságot, anélkül, hogy elhagyná szilárd alapját. Ugyanakkor lord Runciman küldöttsége bizonyítékát szolgáltatva, hogy London bizonyos fokig belátta, miszerint keveset használ, ha a cseh nemzetiségi kérdés továbbra is megoldatlan és az európai politika fájó idegcsomópontja marad. Ennek következtében, — mint a cseh lapok hangoztatják, — a prágai kormány további engedékenységre kényszerült.

A CSEH KORMÁNY LEGUJABB ÁTHIDALÓ JAVASLATÁNAK RÉSZLETEI.

Prágából jelentik: Kundt és Sebekovszky szudéta-német képviselők kedden este fél 7 órától 8-ig tartózkodtak Benes elnöknel, aki közölte, hogy a nemzetiségi kérdés végleges rendezéséről szóló tervet Hodzsa miniszterelnök ismerteti a kiküldöttekkel. Hodzsa miniszterelnök kedden hosszabb megbeszélést folytatott Gwathinnal, majd a cseh pénzügyminiszterrel.

Prágából jelentik: A késő esti órákban hivatalos helyen a következőkben ismertették a Magyar Távirati Iroda tudósítója előtt azokat az alapelveket, amelyeken a cseh kormány legújabb nemzetiségi javaslata felépül:

1. A közhivatalokban, az államháztartás fontosabb területein, az állami szállításoknál és közmunkáknál az aránylagosság elve jut érvényre az egyes nemzetiségek számarányának megfelelően.
2. Az egyes nemzetiségekhez tartozó közhivatalnokok a saját nemzetiségű területükön működnek.
3. A biztonsági szolgálatban különválasztják a helyi és állami karhatalmi szolgálatot.
4. A nyelvhasználat terén elfogadják a teljes egyenlőség elvét.
5. 700 millió csekkorona kölcsönt folytatnak a gazdasági válság által legjobban sújtott német vidékek lakosságának felszólítására.
6. A nemzetiségek egyenjogúságát nem-

zeti önkormányzatok formájában valósítják meg. Ebből a célból körzeti alkotmányt léptetnek életbe. A német nemzetiség minden olyan területén, ahol a lakosság többsége német, maga intézi sorsát. Csak az államegység szempontjából feltétlenül szükséges ügyeket tartják fenn az államhatárolom számára. Olyan kérdéseket, amelyeknek önálló igazgatása az egyes nemzetiségek fejlődését az egységes állam keretében

Hitler várakozó álláspontra helyezkedett

Londonból jelentik: Londonban nem kellett meglepetést, hogy a nürnbergi kiáltványban Hitler nem érintette a cseh kérdést, mert az angol fővárosban tisztában vannak azzal, hogy Hitler bevárja az utolsó pillanat fejleményeit, mielőtt megteszi nagy érdeklődéssel várt kijelentését. A látszólagos szélsőségek ellenére Londonban úgy tudják, hogy végső erőfeszítések folynak annak érdekében, hogy a prágai megbeszélések haladást érjenek el, még mielőtt Hitler a jövő héten elmondja záróbeszédét. A Press Association szerint Londonban úgy tudják, hogy ha a megbeszélések a jövő hétig nem mutatnak fel közeledést a tárgyalási alap létrejötté tekintetében, akkor Hitler népszavazást követel a szudéta-németek számára.

FRANCIAORSZÁG EGYELŐRE NEM TESZ TOVÁBBI KATONAI INTÉZKEDÉSEKET.

Párizsból jelentik: Minden jel arra mutat, hogy a francia kormánykörök a legújabb cseh kibontakozási tervet az utolsó kísérletnek tekintik a békés megoldásra és meg vannak győ-

elmozdítja, a nemzetiségeknek engedik át. Ilyen módon a határok sérthetetlenségének és az állam egységének biztosítását összhangba hozzák a nemzetiségek fejlődésével.

7. A központi állami hivatalokban külön osztályokat állítanak fel az olyan nemzetiségi ügyek elintézésére, amelyek végső fokon ezekhez a központi hivatalokhoz tartoznak. A nemzetiségi jogokat külön törvények védik.

8. Azokban a kérdésekben, amelyek törvényes rendezést nem kívánnak, igyekeznek haladéktalanul megegyezést létesíteni. A szükségessé váló törvényeket a kormány a szudéta-német párt közreműködésével fogja kidolgozni. A törvényjavaslatokat nyomban ezután a parlament elé terjesztik, hogy életbeléptetésüket sürgősen megvalósítsák.

A nemzetiségi szabályzat minden nemzetiségre egyaránt vonatkozik.

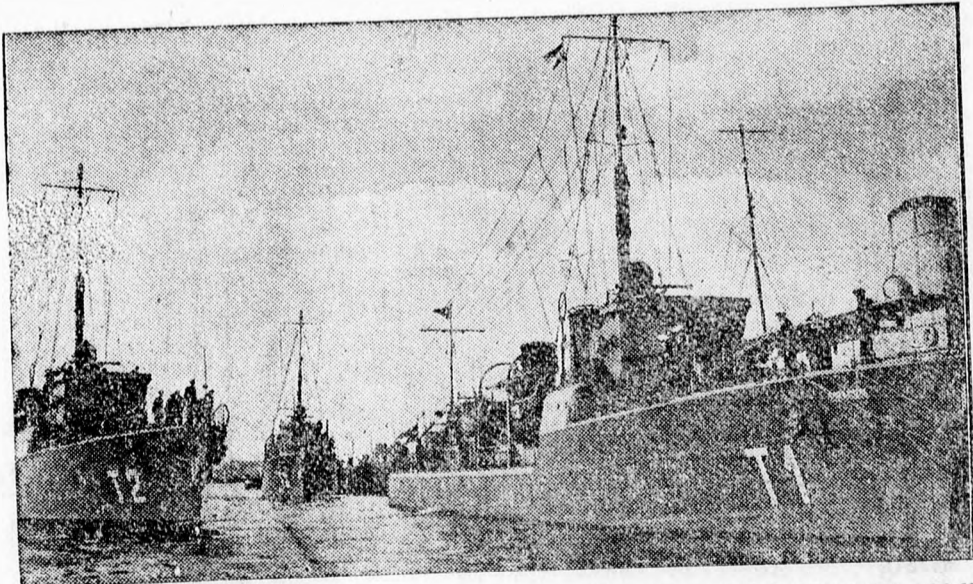
zódve arról, hogy Franciaország érdekeinek sem kedvezne, ha Prága diplomáciai és katonai téren is elvesztené egységét. Ezért talán bizonyos összefüggés van a legújabb cseh javaslat és a francia katonai intézkedésekre vonatkozó jelentés között is. Sűrűn hallani azt a nézetet, hogy a mérték betelt és minden további engedékenység csak növelné Németország mohóságát. Párizsban nagy figyelmet szentelnek a diplomáciai helyzet alakulásának. Etekintetben a franciák benyomása az, hogy fegyveres összejövetel esetén Németország és Olaszország szinte teljesen elszigetelten maradna és az egész világ közvéleményével találna szemben magát.

A Párisi Soir értesülése szerint a kormány nem készül újabb katonai rendszabályok meghozatalára. Ez csak akkor következik be, ha a nemzetközi helyzet rosszabbodása ilyen intézkedéseket szükségessé tesz. A francia katonai hatóságok úgy vélik, hogy az eddig meghozott intézkedések Franciaország honvédelme szempontjából kellő garanciát nyújtanak.

Németország együtt óhajt működni a dunai államokkal

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz, mely tudvalevően közel áll a német külügyminisztériumhoz, a nemzetközi helyzettel foglalkozva a többi között azt írja, hogy egyenesen neveltséges arról beszélni, hogy Németország a csehekkel vagy a szlovákokkal fenyegetné. Mindössze arról van szó, hogy a szudéta-németek felszabaduljanak türethetetlen és nyomozó helyzetük-

ből. Ugyanúgy vissza kell utasítani azokat az ismételt visszavonó állításokat, mintha a német külpolitika célja „Drang nach Osten” lenne. A dunai államokat Németország részéről nem fenyegeti veszedelem. Németország a dunai államokkal együtt akar működni és ezekhez az államokhoz szoros gazdasági kapcsolatok fűzik. Legjobb példa Németország eme célkitűzésére a német-magyar baráti kapcsolat.

Dán hadihajók, a Dragen, Hvalen és Lazen nevű torpedórombolók tettek látogatást a kiöli kikötőben

Százezres tömegek hallgatták állandóan a nürnbergi pártnapok szónoklatait

„Németország elszigeteltségének korszaka elmúlt és a blokádk gondolata így eleve megbukott” — állapította meg Hitler vezérkancellár

Nürnbergből jelentik: A nemzeti szocialista párt kongresszusa óriási érdeklődés mellett hétfő délután óta tart. A pártnapok óriási táborra változtatták át az ó német várost, melynek pályaudvarára szakadatlanul érkeznek a résztvevőkkel zsúfolt vonatok. A nagygyűlés méreteire jellemző, hogy egyetlen napon 177 különvonat futott be Nürnbergbe, amely 125000 utast hozott magával. A sajtót nem kevesebb, mint 750 újságíró képviseli. A szónoklatokat állandóan több százezer ember hallgatja.

Erthető tehát, hogy ez a nagy tömeg mily hatalmasan felesigázott érdeklődéssel várta Hitler kancellár szózatát, melyet a pártnapok megnyitása alkalmából — mint már legutóbbi számunkban is röviden megírtuk, — Wagner kerületi vezető olvasott fel a vezér-kancellár helyett. A kiáltvány a tegnapi számunkban már közölt rövid összefoglalón kívül még az alábbi lényeges kijelentéseket tartalmazta:

— Néhány héttel ezelőtt egy angol lap azt írta — szól Hitler kiáltványa — azért akarok újabb egyezményeket kötni, hogy legyen mivel a nép élé állni ezen a pártnapon. Ez a szándékom egyáltalán nem volt és nincs is meg. Ezen a pártnapon csak azzal állok elő, hogy a német birodalmat új, nagy területtel és 6 és fél millió némettel szaporítottam s hogy a régi birodalmi jelvények visszakerültek Nürnbergbe, ami az új állam büszkesége. Az Ostmark visszatérése a német birodalomba új feladatokat állít bennünket gazdasági szempontból. A birodalmi munka tempónak az új területen való átvétele hamar meg fog történni. *A jövő év végéig az Ostmarkban is megszűnik*

a munkanélküliség.

— Ma már csak egy gondunk van, hogy képzett munkaerőket szerezzünk iparunk számára. *A munkanélküliséget pedig átengedjük a demokrata államoknak.* Mezőgazdasági téren nagy tartalékkal megyünk az újévek, az élelmezési gondtól évekig mentesek vagyunk. A négyéves terv egyre jobban érvényesül. Meg kell említenem azokat a sikereket, amelyeket feltalálónk a gazdasági élet minden terén elérték. Vegyészeink, fizikusaink, gyárvezetők, gépszerkesztők genitálitása hatalmas eredményeket produkált. A német márka értékét vásárlóerejét és szilárdságát megőriztük. Ha a demokrata államokban a bérek és árak állandóan ingadoznak, a nemzeti szocialista gazdasági élet a termelés és fogyasztás állandó emelkedésének és szilárd területnek képét mutatja. Németország gazdaságát úgy építettük ki, hogy más államok nélkül is megálljunk helyünkön. *A blokádk gondolata így eleve megbukott.* A német birodalmi véderő mindenkor meg tudja védeni a birodalom szabadságát és érdekeit. *Németország elszigeteltségének korszaka elmúlt.* Erős és hatalmas államokat nyertünk meg barátaink. Nagy öröm számunkra, hogy a nemzetközi bolsevizmus kérdésében egy másik nagyhatalom saját tapasztalatok alapján ugyanolyan felfogásra jutott, mint mi, s hogy a kor minden fontosabb kérdésében megtaláljuk a közös magatartást.

Hitler így fejezte be beszédét:

— Hálát adok az Istennek, hogy sikerült a régi Ostmarkot a német birodalommal egyesíteni.

Még csak négy napig érvényesek a budapesti Őszi Lakberendezési Vásár utazási és vízumkedvezményei

Budapestről jelentik: A mai gazdasági viszonyok között meglepően nagy sikerrel folyik az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, mely tudvaleg szeptember 1-én nyílt meg és szeptember 12-én, este 7 órakor zárul. A vásár sikerét kétségtelenül az óriási választék és a páratlan olcsóság hozta meg, de igen hatalmas vonzóerőnek bizonyultak a nagy attrakciók: a főző- és befőzési versenyen, valamint a nagyszabású asztalterítési verseny. A főző versenyek mellett állandó főző bemutatók is vannak, amelyeknek során a legkiválóbb szakácsok a különböző nemzetek nemzetiségű ételeit főzik és kóstoltatják az ilyen ingyenességek iránt óriási módon érdeklődő közönséggel. Egészen természetes, hogy a szomszéd országok: Románia, Csehszlovákia és Jugo-

szlavia híres-kedvelt nemzeti ételeinek van a legnagyobb sikerük.

Az utazási és a vízumkedvezmények már csak rövid négy napig érvényesek, mert az utasnak legkésőbb szeptember 12. napján déli 12 órájáig kell Budapestre megerkeznie. Amint ismeretes vízum egyáltalán nem kell, az utlevéleket utólag láttatmozzák Budapesten és a láttatmozásért mindössze 2 pengő 50 fillér kezelési díjtelket kell fizetni. A látogatók a magyar vasutakon úgy jövet, mint menet 50-50 százalékos utazási kedvezményt élveznek. A román vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál kapnak 50 százalékos kedvezményt, a jugoszláv vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál 50-50 százalékos, a csehszlovák vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál 33-33 százalékos kedvezményben részesül mindenki, aki a vásár utazási igazolványát megszerzi magának és azzal utazik. Ilyen vásári utazási igazolványt az utolsó percig bárki válthat minden utazási és menetjegyirodában. Az utazási igazolványok ára személynként: Romániában 150 lei, Csehszlovákiában 90 korona, Jugoszláviában 60 dinár.

TURISZTIKA

S. T. Vulturii-Sasok Turista Egyesülete f. hó 11-én, vasárnap reggel 6 óras indulással a mezidí barlanghoz rendez kirándulást. Részvételi díj 90-110 lei. Jelentkezni lehet Mocsáry Sándor irodágnél, Gyenge István ékszerésznél és az egyesületi irodában, Nagyváradon, Dr. Lázár Aurél-u. 11.

Fiedler István megyéspüspök temeti az elhunyt ujjalotai plébánost

Nagyvárad. Saját tud. Tegnapi számunkban jelentettük, hogy Hazay Gyula pápai kamarás, ujjalotai plébános 62 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult plébánost Fiedler István megyéspüspök temeti csütörtökön délelőtt 10 órakor Ujjalotán.

Az elhunyt plébános az önfeláldozó lelkipásztor mintaképe volt. Ujjalota népe 27 év áldozatos lelkipásztori működése alatt tanulta meg szeretni Hazay Gyula plébánost. A szó legnemesebb értelmében lelkiatyja volt népének. Lelkipásztori működésének legjavát arra fordította, hogy a világháború káros erkölcsi és lelki elvadulásait távolítsa népétől. Amit Krisztustól nyert hívásból kifolyólag tanított és hirdetett, azt első-sorban élete példájával igyekezett népéhez közelebb vinni. Lelkipásztori működése ezért is hagyott maradandó nyomokat a közég hitéletében és erkölcsében.

Betegsége sem akadályozta meg abban, hogy lelkipásztori munkáját abbahagyja. Valóban áldozatul hozta életét Isten előtt a lelkek üdvéért.

Bombát küldtek egy bankigazgató és egy rendőrtiszt címére

A csomag kibontásakor a bomba felrobbant és szétverte a postahivatal épületét

Bazargiciből jelentik: Megdöbbentő esemény tartja izgalomban a bazargici lakosságot. Röviddel ezelőtt Covata Vasile bankigazgató és Patona Jon volt rendőrtiszt címére csomag érkezett a helybeli postahivatalba. Miután a címzetek nem tartózkodtak odahaza, a csomag átvétele végett csak most értesítették Patona Jont, aki végre haza érkezett. Patonnak gyanus volt a csomag, ezért kérelmére azt Nedelescu rendőrkormányzó bontotta fel. Ahogy a rendőrtiszt felbontotta a csomagot, az hatalmas detonációval felrobbant a Nedelescu nyomban megölte, míg Patonát és a postahivatal vezetőjének fiát súlyosan megsebesítette. A robbanás oly erős volt, hogy a postahivatal falait szétvetette és a szomszédok házak ablakait megrepsztette. A rendőrség természetesen széleskörű nyomozást indított a nem mindennapi bűnyűben, eddig azonban csak annyit sikerült megállapítani, hogy a csomagot Nita Jon állítólagos ilfomgyejei lakos adta postára.

Patona rendőrtiszt — aki egyébként kórházba szállítása után sérüléseibe belehalt — néhány évvel ezelőtt agyonlőtte Stefanov Hristu bolgár szenátort, amiért pert indítottak ellene, azonban a bíróság felmentette a vád alól. Azóta Patona számos fenyegető levelet kapott, így a hatóság bizonyosra veszi, hogy a pokolgépes csomag küldése a szenátor hozzátartozóinak vagy híveinek táborából eredt.

P. Hitler József S. J.:

Spanyol tűztenger

Nincs Európában ország, hol égetőbb aktuálissal jelentkeznének a katolicizmusnak létkérdéssel összefüggő problémái, mint Spanyolországban! Olasz légiók és német különítmények állnak ott szemben szovjet hadosztályokkal, öt nemzet bombavetői dübörögnek a spanyol városok és falvak felett, népek szabadcsapatok harcolnak egymás ellen mindkét oldalon: valamiért... A küzdelem látszólagos megoldása — nagyhatalmi érdekek összecsapása és szinte politika-alatti erőfeszítés — könnyen elsiklását enged tévmagyarázatok felé. Az olasz, francia, angol, német, szovjet-orosz érdekek robbannak össze spanyol földön: a Földközi-tengerért, a földközítengeri hatalmi egyensúlyért — ez a látszat!

A spanyolok háborúja ez? Miért szenved a spanyol nép öt nagyhatalom légitombáinak és aránájainak tűztengerében? Mi az ama apokaliptikus tűztenger lángjaiban? — Erről szól a „Spanyol tűztenger”!

Ara kartonkötésben 60 lei és portó.

Aktatáska,
Iskolatáska
szavatolt minőségben
HARTMAN-VULCAN
Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 1.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regeie Carol II. 5.

ELOFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Kisasszonynapja

Szent Joachim és Szent Anna istenoldotta frigyéből született Mária, kinek Isten további dicső hivatásul rendelte azt, hogy Jézus Krisztus edesanyja legyen. Mária születésnapja egyúttal az emberiség első diadala az áteredő bűn felett, mert Őt bűn sohasem terhelte. Az ő hőfőhőrsége volt az Isten emberréválásának csodaforrása. Ezzel a gyönyörű rendeltetéssel született Mária és ennek az örömet ünnepeljük ma. Az ezezusi zsinat után keletkezett az ünnep a nesztorianizmus ellenhatásaként és a XI. században lett egyetemés ünnep.

Sok kedvesség van kifejezve abban a két szóban, amellyel a magyar nép a mai ünnep tartalmát foglalja egybe. „Kisasszonynapjának” mondja a boldogságos Szűz Mária születésnapját és hódol e napon az előtt, akinek első szent Királya felajánlotta népét és országát. Hívallást tesz e napon az Egyház mellett, a gyűlölt „Asszony” mellett, akit az első bűnbe esett asszony, Éva helyett igért az emberiségnek az isteni irgalom. V. Gy.

HATÓSÁGI SZÜNET SZEPTEMBER 8-ÁN. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség rendelkezése értelmében, szeptember 8-án, egyházi ünnep lévén, a hatóságok szünetet tartanak.

MIHÁLY NAGYVAJDA LÁTOGATÁSA A BRASSÓI REPÜLŐISKOLÁBAN. Bucuresti. Saját tud. Mihály nagyvajda kedden délelőtt 10 órakor Sinajából Brassóba érkezett és ott meglátogatta a repülőiskolát. A nagyvajda miután végigszemlélte néhány motornélküli gyakorlórepülést, 12 órakor kíséretével együtt visszatért Sinajába.

Lapunk legközelebbi száma, Kisasszonynapja után pénteken, a rendes időben jelenik meg.

KÖLTÖZIK A KISEBBSÉGI KORMÁNYBIZTOSSÁG. Bucuresti. Saját tud. A kisebbségi kormánybiztosság irodái a miniszterelnökségtől a szenátus épületébe költözik. Az átköltözés ideje alatt, szeptember 15-ig szünetelnek a kihallgatások *Silviu Dragomir* kormánybiztosnál.

Gépkocsibaleset áldozatává vált **Alfonz volt spanyol királynak a legidősebb fia.** Londoni jelentés szerint: Alfonz volt spanyol király legidősebb fia, Covadonga gróf, Miami gépkocsibaleset áldozata lett. A 37 éves volt trónörökös gépkocsija, amelyet Miami egyik éjszakai mulatójának színeszőnjé, miss Dayton vezetett, táviróoszlopnak ütközött és felborult. A volt spanyol trónörökös jobb lába eltört, ezenkívül homlokán súlyos sérüléseket és koponyaalapi törést szenvedett, s szardara virrado éjszaka behalt sérüléseibe. A halál közvetlen oka elvérzés volt. Alfonz volt spanyol király, aki jelenleg Rómában tartózkodik, rádiótávirat útján értesült fia haláláról. A jelentés nem említi meg, hogy a gépkocsit vezető színésznővel mi történt.

A **temesvári borbélyok többsége a vasárnapi nyitvatartás mellett döntött.** Temesvár. Saját tud. Az itteni borbély és fodrászmesterek népes gyűlés keretében foglalkoztak a vasárnapi záróra kérdéssel. A gyűlés eredményeképp 125 borbélymester a vasárnapi nyitvatartás mellett foglalt állást, míg 16 borbély iparos ellene szavazott az új rendszernek. Negyven temesvári borbély nem jelent meg a gyűlésen, így azok állásfoglalása kétséges.

Papana, a híres román pilóta Amerikában értesült felesége haláláról. Bucuresti. Saját tud. Papana, a híres román repülő Amerikában az újságokból tudta meg, hogy felesége tragikus körülmények között meghalt. Nyomban telefonált nozzátartozójának Bucurestibe, hogy balzsamozzák be a felesége holttestét, mert még egyszer látni akarja.

MARDARESCU TÁBORNOK HALÁLA. Bucuresti, saját tud. Kedden délután érkezett a hír Bucurestibe, hogy hétfőn éjjel a Németországi Neuheimbadban tüdőgyulladás következtében meghalt *Mardarescu* tábornok, aki csak nemrég utazott külföldre, hogy gyógykezeltesse magát. A mai bucuresti-i lapok terjedelmes méltatásokat közölnek a tábornokról, aki 1919-ben a Magyarország elleni hadműveleteket vezette. A háború után hadügyminiszter volt, *Jonel Bratianu* kormányában, az utóbbi időben pedig jogszertint szenátor. *Mardarescu* hetvenkét éves volt.

Özv. Radnótfáy Gyuláné temetése. Özv. Radnótfáy Gyuláné szül. Lumnitzer Margit, Kolozsvár egyik legrégebbi uricsaládjának nagyszönya, rövid betegség után, 80 éves korában meghalt. Temetése kedden délután volt Kolozsváron, a város urti sadalmának osztatlan részvéte mellett.

VÉNDIÁK-TALÁLKOZÓ. A gyulafehérvári Bethlen-kollegiumban 1872-73 iskolai évben, valamint azután öt évenként felmenőleg, 1927-28. iskolai évig érettségi vagy tanítóképesítő vizsgálatot tett vendiákok találkozóit tartanak 1938. szeptember 18-án a Bethlen kollégiumban. A találkozóra a fenti évfolyamokkal végzett vendiákokat, valamint azokat is, akik a tanfolyam befejezése előtt távoztak az intézetből, szeretettel meghívja a rendező bizottság. Jelenkezés és illető igazgatóságánál szeptember 16-ig.

Betörték a nyárivendéglő konyhájába, bepezsögtek és egy szakzsófont is loptak a muzikális betörők. Temesvár. Saját tud. Az Ariana nyári vendéglő konyháját és éléskamráját betörők látogatták meg. Jólaktak sonkával, borral és pezsgővel, majd egy asztalfiókot feltörve megtalálták a dohányárut és rágyújtottak a legfinomabb cigarettákra és szivarokra, majd az egész készletet magukkal vitték, ugyszintén az ott talált nagyobb mennyiségű aprópénzt, haterzer lei kárt okozva. Távozásuk észrevették a nyári helyiség zenekarának egyes tagjai részéről a konyhában elhelyezett hangszereket. Elvitték a szakzsófont és két fuvalót. Az elvitt hangszerek értéke huszezer lei. A betörés éjjel történt s az reggel vették észre. A hangszerlopas azonban csak akkor tudott ki amikor már a zenekar megérkezett. A kárvallott zenészeknek úgy kellett, hamarjában, valahonnan kölcsönképpen más hangszereket beszerezniök, hogy a zenekar működése fenakadást ne szenvedjen.

FÉNYES KATONAI DISZSEMLELÉVEL ÜNNEPELTÉK MEG JUGOSLÁVIA KIRÁLYÁNAK SZÜLETÉSNAPIJÁT. Belgrádból jelentik: II. Péter szerb király 15-ik születésnapja alkalmából kedden nagy katonai diszszemle volt Belgrádban. A százezres közönség a felvonulás végén viharos lelkesedéssel ünnepelte Péter királyt. *Pál* kormányzó herceget és az anyakirálynét. II. Péter király *Stojadinovic* miniszterelnöknek a Karagyorgye csillag parancsnoki jelvényét adományozta, amelyet csak királyi családok tagjai szoktak kapni.

Aranylakodalom. Temesvár. Saját tud. *Croget* József nyugalmazott pénzügyi főtanácsos csütörtökön, Kisasszony napján üli meg feleségével, született *Janovits* Máriaival házassága ötvenedik évfordulóját. *Croget* József volt a helybeli pénzügyigazgatóság utolsó magyar számvevőségi főnöke és kulturális ténre is lelkes tevékenységet fejtett ki. Alapítotagja a Temesvári Magyar Dalárdának, amelynek jelenleg dalérelnöke. Az aranylakodalmas pár házassági frigyét *Kayser* Lajos prelátnak, nagyprépost fogja csütörtökön délelőtt 12 órakor a helybeli jözséfvárosi plébánia-templomban újra megáldani. A szép ünnepségen részt vesz a jubiláris pár két fia, *Croget* János nyugalmazott városi számvevő és *Croget* Dezső, az Egyházmegyei Alapítványi-pénztár közbeesülésnek örvendő igazgatója.

Súlyosan elítélték a vasuti teherkocsikat dázsmáló vasutasokat. Csikszereada. Saját tud. A tavasz folyamán igen sok panasz érkezett a madéfalvi állomásfőnökséghez, mert az ezen vasuti gócponton irányított tehervonatok vasuti kocsijaiból állandóan hiányzott valami áru, tűzifa, stb. Házi rendőrséget szerveztek maguk közül a vasutasok és csakhamar leleplezték Balaban Ioan, Gheorghita Gheorghie és Gheorghita Andrei vasuti fékezőket, amikor éppen egyik teherkocsiból tűzifát hajigáltak le a pályástre, ahonnan aztán hazaszállították. A törvényszék kedden tárgyalta ügyüket és súlyos büntetést rótt ki: Balabánt és Gh. Gheorghita fékezőket egy-egy évi fogházra, Létzer lejtőpénzbüntetésre és háromévi politikai jogvesztésre ítélte, míg Gheorghita Andreit felmentette.

Szép nagymamák
Ha fiatalos, üde külsőt akar próbálja ki ezt az egyszerű és könnyű módszert

Tejszín és faola, — mindkettő sokszorosan finomítva és pasteurizálva — és a többi értékes — de titkosan kezelt — hozzávaló, a 20 esztendő óta használatos titkos eljárás szerinti keverésben, adja a hírneves párisi zsidradékmentes fehér Tokalon Crème-et. A Tokalon Crème táplálja és megfiatalítja arcát, rövid idő alatt eltávolítja a ráncokat és más teinthibákat. Az arcból üdév és fiatalá teszi, kellemes illatot terjeszt és kellemessé teszi közérzetét. Megakadályozza a felesleges szőr és haj-képződést. A francia hölgyekről az a hír van elterjedve, hogy ma még sokkal szebbek, mint pár év előtt. Hozzáértők szerint ez a meglepő változás a Tokalon Crème elterjedt használatának köszönhető. Egy millió tégelyt adnak el havonta ebből a csodálatos kréméből. Kezdje még ma meg használatát és minden reggel fiatalabb külsővel ébred. Az eredményes hatást minden esetben garantálják, ellenkező esetben visszakapja pénzét.

INGYEN. — Lapunk minden olvasója most ingyen kaphat egy szép luxus dobozt Tokalon krémmel (rózsaszín, és fehér) és különféle színű Tokalon puderral. Küldjön 15.— lejt levélbélyegben portó és csomagolási költségekre a következő címre: Serviciul Publicității TK, secția 26 — B Bucuresti, Str. Sf. Ioniță, 8.

* **Láposy Erzsébet** tanárnő zenetanfolyamán (Nagyvárad, Str. Simeon Stefan 20.) az előadások megkezdődtek, a beiratások tovább folynak. Fiu és leány növendékek 5 éves kortól felvehetőek. Speciális hallás- és ritmusfejlesztő gyakorlatok. Tandíj heti 2 órával havonta 200 lei.

Sikkasztott a temesvári gázgyár pénzbeszedője. Temesvár. Saját tud. A városi gázműveknél sikkasztást lepleztek le. Hivatalos vizsgálat során ugyanis megállapítást nyert, hogy Balog György, aki egy év óta inkasszált a gázművek részére, nem számolt el az utóbbi időben behajtott pénzeszegekkel, úgy hogy a behajtott pénzekből mintegy 57 ezer lei hiányzik. Kihallgatása során Balog György beismerte, hogy az általa inkasszált pénz egy részével nem számolt el, hanem azt saját céljaira fordította. Elmondotta, hogy a tavasszal súlyos családi gondjai támadtak, s hogy magán és hozzátartozóin segítsen, a behajtott pénzhez nyult, azzal a szándékkal, hogy azt majd visszapótolja. Gondjai azonban egyre fokozódtak s így újabb pénzeket sikkasztott el. A buncselekményt úgy leplezte, hogy az inkasszált pénzek nyugtáit csak jóval a behajtás után mutatta fel s így az utabban befolyó összegekből pótolta az eltulajdonított összeget. A megévedt pénzbeszedőt az ügyészség letartóztatta s egyezsersmind eljárás indult felesége ellen is, aki ellen a gázüzem vezetősége szintén feljelentést tett azon a címen, hogy kezdettől tudott férje üzletéről, s így mint bűnpártoló részes a jelentékeny összegű sikkasztásban.

Egész nap hirdettek Mihail Sabin ügyében. Temesvár. Saját tud. A törvényszék kedden délelőtt tartotta meg Mihail Sabin, a temesvári Mezőgazdasági Kamara hivatalbeli visszaéléseket vádolt volt elnökének ügyében a főtárgyalást. A tanúhallgatások, valamint a perbeesetők elhangzása után a bíróság határozathozatalra vonult vissza, majd közölte, hogy szeptember 12-én hirdeti ki az ítéletet. A súlyos vádakkal terhelt főtisztviselő, aki már három hónapja vizsgálati fogságban van, természetesen továbbra is fogva marad.

SZEPTEMBER 15-ÉN KEZDŐDNEK AZ ELŐADÁSOK A CSIKSZEREDAI FÖGIMNÁZIUMBAN. A csikszeredai római katolikus főgimnázium igazgatósága ezúton hozza az érdekelt szülők tudomására, hogy a tanév 1938 szeptember 15-én kezdődik. A bennlakó növendékek 1938 szeptember 14-én d. u. 5 óráig kötelesek a szemináriumba bevonulni. Szept. 15-én d. e. 10 órakor ünnepélyes „Veni Sancte”, szept. 16-án 1/2 órakor rendes előadás. *Igazgatóság.*

Meghamisította a szerződés keltetését, hogy a bírságolást elkerülje. Csikszereda. Saját tud. Leszner Ábrahám gyergyószentmiklósi lakos kijavította egy szerződés keltét, mely a törvényben előírt harminc napot már meghaladta, és így a rendes illetékek kívül bírságot is kellett volna fizetni. A törvényszék okirathamisításért egytónapi elzárással, kétezer lej pénzbüntetéssel és az állam javára harminchétezer lej kártérítéssel sújtotta.

SZEPTEMBER 15-ÉN KEZDŐDIK A KINGSTÁRI FELLEBBEZÉSEK ELBIRÁLÁSA. Kolozsvár. Saját tud. Hivatalos jelentés szerint a kingstári fellebbezések ügyeinek elbírálása csak szeptember 15-én kezdődik meg, mert a munkálatok szeptember elsejére kitűzött kezdetét különböző munkálatok miatt 15 nappal el kellett halasztani.

Orvosi egészségügyi szemle Udvarhely vármegyében. Székelyudvarhely. Saját tud. Az egészségügyi szemlék az egész vármegyében folyamatosan vannak. A megye székhelyén: Székelyudvarhelyen már befejezték a szemléket. A belváros területén levő gazdasági épületek, iskolák és vendéglők beállók helyének megszüntetését, illetőleg a külső városrészekbe való áthelyezését rendelték el.

Elkapott a motoros egy kocsit: egy halott és két sebesült. Temesvár. Saját tud. Hétfőn délben Románszentmihály közelében súlyos vasúti baleset történt. Hungár Ede máriaföldi birtokos látogatásban volt fivérével, Hungár Kristóf parácsi birtokosnál. Az utóbbinak kocsiján Románszentmihály vasútállomásra hajtatott, hogy haza utazhassék. Az állomásig tizenegy éves Hilda nevű leánya kísérte el, aki aztán Sztojics Mihutin kocsissal s ennek tizenkét éves unokaöccsével indult a kocsin visszafelé. Románszentmihály közelében, ahol az országutat átszeli a vasútvonal az érkező motorosvonat elkapta a kocsit és pozdorjává törte. A kocsis kis unokaöccse még a helyszínen meghalt. A súlyosan sérült kocsist a motorossal Temesvárra szállították. Hungár Ede kisleánya csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

Csik megyében eddig simán folytak az iskolai beiratások. Csikszereda. Saját tud. A törvénynek megfelelően, elsajén megkezdődtek Csik megyében is az iskolai beiratások. Eddig, kisebb erőszakosságtól eltekintve, simán folytak. A nemzetnevelésügyi miniszterium által kiadott 149.394—1938. számú szabályrendelet 6. szakaszának harmadik bekezdése, valamint az állami elemi oktatásról szóló 1925. évi törvény 38. cikke alapján nagyon sok szülő folyamodott a tanfelügyelőséghez aziránt, hogy eddig állami iskolába hivatalból, szülői beleegyezés nélkül, sőt ellenére beírt gyermekeiket az idén átvihesse a felekezeti iskolába. Az erre vonatkozó döntést Vasile Chele tanfelügyelő magának tartotta fenn és azt az állami iskolai igazgató kedvező javaslatától teszi függővé. A szülők el vannak szánva arra is, hogy amennyiben a tanfelügyelő gyermekeikre nézve kedvezőtlenül dönt, abban az esetben a döntést megfellebbezik, panaszt tesznek a kisebbségi fő-kormánybiztoságnál és ha kell, bírói utra is terelik a dolgot.

Értessítjük az uri közönséget, hogy alólírottak **társasviszonyba**

léptünk.

Társulásunkkal oly céget hoztunk létre, amely megbízhatóság, szakzsérség, **finom angol és belföldi anyagszolgáltatás** és előrendű munkaerő tekintetében országunkban a legelő helyre tartható számot és így b. megbízhatónak a legtökéletesebben tudunk eleget tenni.

Teljes tisztelettel:

Uj. Erdős Albert és Gerhardt László

uriszabók

Nagyvárad, Boulevard Regle Ferdinand 7. sz.

Telefon 1634.

Telefon 1634.

Intézményesen rendezik a szatmári koldusok helyzetét. Szatmár. Saját tud. A város vezetőségének atiránya a rendőrségen intézkedés történt abban az irányban, hogy a város területén található koldusokat írják össze és orvosi vizsgálatra állítsák. Azokat a koldusokat, akiket munkaképtelennek találtak, a város fogja eltartani. Az erre szükséges alapot a jótékony egyesületek adományából, a város által előirányzott összegből és a nagykereskedőkre kivetett hozzájárulásból fogják előteremteni. A koldussegélyző felállításával egyidejűleg a város területén megtiltják a koldúást.

Temetés. Hazay Gyula római katolikus plébános, szentszéki ülnök, pápai kamaras, Újpalotán 62 éves korában elhunyt. — Temetése szeptember 8-án délelőtt 10 órakor lesz a papiotai sírkertbe. (Caritas.)

Málnaszedés közben eltűnt egy iparostanonc az erdőben. Csikszereda. Saját tud. Kiss Imre 16 éves gyergyóalfalvi iparostanoncot elengedte Laczko János szabómeister gazdája, hogy az erdőre menjen málnát szedni. Kiss Imre el is ment 12 éves Lajos nevű kis öccse kíséretében, azonban este nem tért haza a faluba. Öccse sokáig kereste, de nem találta és hazatért egyedül. A szülők várták egy darabig a fiukat, amikor azonban látták, hogy nem jön, keresésére indultak, de ők sem találták meg. Jelentették a fiu eltűnését a hatóságoknak, amelyek elrendelték országos körözését.

A SEMMITŐSZÉK ELVI JELENTŐSÉGŰ DÖNTÉST HOZOTT A ROMÁN ELEM ALKALMAZÁSA ÜGYEBEN. Bucurestiből jelentik: A román személyzet alkalmazásáról szóló törvény rendelkezéseinek kérdésében érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott a semmitőszék III-ik szekciója. Eszerint a jelen törvény alapján nem képezhetnek oly tények vétséget, melyek a törvény végrehajtási utasításainak megjelenése előtt történtek. A semmitőszéki határozat értelmében a törvény rendelkezéseinek megszegése miatt büntetéseket egyedül az ipariügyi miniszter alkalmazhat, alminiszternek csupán abban az esetben van meg a büntetés kiszabási joga, ha a büntetés kiszabásának idején speciális megbízása volt a miniszteri teendők ellátására. A büntetés kérdésében érvénytelen a bizottság véleményezése, ha nem hívták egybe szabályszerűen a bizottsági tagokat, illetve a bizottság öt tagja közül nem mindegyik kapott meghívót.

Szabaddábra helyezték Vulpe István munkakamarai elnököt. Temesvár. Saját tud. A táblai vádтанács a napokban foglalkozott Vulpe István volt temesvári munkakamarai elnök ügyével. Miután a Vulpe elleni vizsgálat befejeződött, a vizsgálóbíró a volt elnök szabaddábrahelyezését rendelte el. Az ügyészség fellebbezése folytán a táblai vádтанács elé került az ügy. Bizonyos bizonyító iratok beszerzése után a táblai vádтанács is Vulpe szabaddábrahelyezését rendelte el, ami mindjárt meg is történt.

SPORTHIREK

Románia—Jugoszlávia 1:1 (1:0)

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban kedden zajlott le a Románia—Jugoszlávia közötti labdarúgó mérkőzés a Benes-kupáért. Eredmény: 1:1 (1:0). A román csapat gólját Barátky továbbításából Bindea küldte a kapuba. A csapatok különben egyenlő erejűek voltak. Kevés támadás történt s a kapukra alig küldtek egy-két labdát. A jugoszlávok gólját Petrovici lötte. A mérkőzésen Bauvens (Németország) bíraskodott, aki nem ítélte meg Dobaynak egyik gólját leszállás miatt.

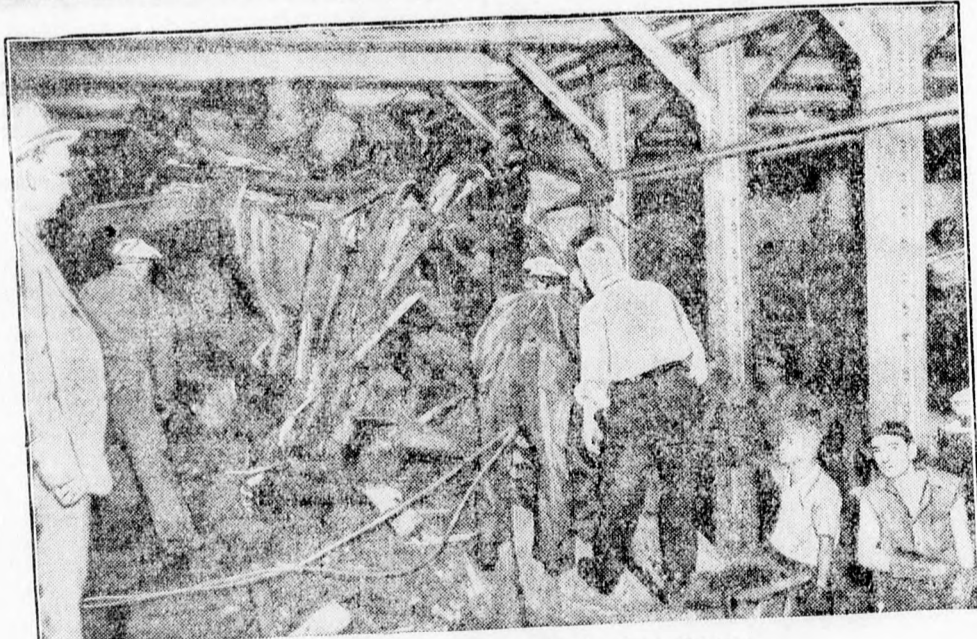
HELYREÁLLT A SPORTÉRINTKEZÉSBEN A ROMÁN—MAGYAR JÓVISZONY. Budapestről jelentik: *Herzog Edvin, a nemzeti liga képviselője, bucaresti tárgyalásairól visszatérve az Ujság munkatársának a következőket mondotta: Kedden este a nemzeti bajnoki liga elnökségével is közölte, hogy a román és magyar futball sport között ismét helyreállt a jóviszony. A hangulat a román sportkörökben megváltozott. Elismerik, hogy a Bindea-ügyben történtek hibák. Most sikerült az ellentéteket eloszlatni és október 16-án, amikor a magyar válogatott Bucurestiben szerepel, hivatalosan is megpecsételődik a béke.*

Szeptember 11-án húsz erdélyi és bánati csapat megkezdte Román Kupa mérkőzéseit. Bucurestiből jelentik: A Román Kupa első fordulójának mérkőzéseit kitűzték. Az erdélyi és bánati vonatkozású mérkőzéseket az alábbiakban ismer-tjük: Temesváron: Electrica—Olimpia PTT Arad. Vajdahunadon: Iancu Corvin—Metalosport Kalán. Lónyán: Lónyai Sport Club—Metalosport Nándorhegy. Tordau Uranus—Monopol Marosvásárhely. Dicsőszentmártonban: Pátia—Sparta Mezőgyes. Medgyesen: Vitrometan—Aquila CFR. CFR Segesvár. Fogarason: Dinamitgyár—Nagy-szebeni Gumigyár. Sepsiszentgyörgyön: SMTE—Oltul. Marosújvár: ASSU—Cimentul Torda. Nagyvárad: Vasas—Napoca Kolozsvár. Az első forduló most vasárnap, szeptember 11-én játszák le.

Cseh győzelem a szatmári katonai sportverseny első napján. Szatmár. Saját tud. Megirtuk, hogy Szatmáron négy napos román—cseh katonai sportverseny kezdődött, amelyre Csehszlovákiából több magasrangú tiszt, egy csapat altiszt és közlegény érkezett. A verseny első napján a tiszti karabély-lövésverseny zajlott le, amelyet 177:143 arányban Csehszlovákia nyert meg.

Köszönetnyilvánítás

Alólírott hálás köszönetem fejezem ki az „Építőiparosok Szövetsége” elnökségének és tagjainak, azon kiváló és szép gesztusáért, mellyel méltányolva nyomasztó anyagi helyzetünket, néhai férjem Fehér József cserepező mester teljes temetési költségeit kifizelték. Üzv. Fehér Józsefné.

Földalatti villamoskatasztrófa Amerikában

Newyork földalatti vasútvonalán, a Lexington Avenun, két földalatti villamos egymásnak rohant. A kocsik izzé-porrá törtek. A karambolnak sok halott és ötven súlyos sebesült áldozata van. Ké-szünk a mentési munkálatokról készült

KÖZGAZDASÁG

23 községből 124 gazda szerepelt az udvarhely- megyei búzaversenyen.

Kiállítást és versenyt rendezett az udvarhelyi Mezőgazdasági Kamara. — Sok gazda elmaradt a kiállításról

Székelyudvarhely. Saját tud. Az udvarhelyvármegyei Mezőgazdasági Kamara már évek óta nagy buzgósságot fejt ki, hogy a vármegye gazdasági életét minél virágzóbbá tegye. Ebből a célból megrendezte búzaversenyét, kiállítását és a jó gazda versenyt. Az előbbinek célja az országban lévő legjobb buzaféléknek megismertetése és a gazdák ösztönzése a legjobb minőségű magvak kiválasztására s fáradságuk jutalmazása díjazás útján.

A „jó gazdaverseny“-t az idén vezette be a Mezőgazdasági Kamara. Ennek a versenynek célja a gazdákat serkenteni udvaruknak, gazdasági épületeiknek, gazdasági eszközeiknek rendben, tisztán és jó karban való tartására, az állatállomány megfelelő gondozására, a lakásnak higiénikus állapotban való tartására s a gyermekeknek vallás erkölcsi nevelésére.

A kettős versenyt a kollégium tornatermében ünnepélyes keretek között nyitották meg. Beszédet mondott *Plesoiannu* ezredes, megyefőnök és *Bors* János gazdamérnök inspektor. A beszédek magyarul *Rendek* Géza kamarai igazgató tolmácsolta.

KIK NYERTEK DIJAKAT A BUZAVERSENYEN

A búzaversenyben és kiállításon a vármegye 23 községből 124 gazda vett részt. Jutalomban részesült 23 gazda. **Első díjat: két-két ezer lelt és aranyérmét nyert:** Gyarmathy Lajos Ujszékely és Sebesi Károly Bétfalva. **Második díjat: ezer-ezer lelt és ezüstérmét nyert** Biró Mózes és Szakáts Albert Felsőboldogfalva. **Harmadik díjat: ötszáz-ötszáz lelt és bronzérmét kaptak:** Székely Gábor Telekfalva, Vass András Szentpéter, Benedek Sándor Felsőboldogfalva, Demeter Mózes Alsóboldogfalva, Kovács Elek Csókfalva. **Elismerő oklevélben és kétszáz-kétszáz lelt jutalomban részesültek:** Pál Ferenc Felsőboldogfalva, Balázs Lajos Székelyudvarhely, Buzogány Domokos, Buzogány Pál és Szakáts János Ujszékely, Bonhért András Racsenyád, Székely Bálint és Csomor József Szentpéter, Gyarmathy András, Imre Pál és Sándor, Zsigmond Szentpál, Szócs András Erdőszentgyörgy, Süköd József Csókfalva és Gálfalvi Pál Makfalva.

Legnagyobb hektólitersúlyú búzák: Vass Dénes Szentpéter 83.5 kilogram, Gálfalvi Pál Makfalva 83 kiló. **Legnagyobb terméssel tün-
tek ki:** Szakáts Albert 2625 kilogram, Benedek Sándor 2450 kgr., Biró Mózes 2345 kgr. hektáronként.

Legnagyobb száraz siker tartalmu búzák: a Szakáts Albert-é Felsőboldogfalva 14.74%, Szakáts János-é Ujszékely 14.48%, Biró Mózes Felsőboldogfalva 14.12%.

Az elbírálásnál a bizottság tekintetbe vette a buza előveteményét, a talaj megmunkálását, a buzatábla gyommentességét, a hektáronkénti termés eredményt, a mag tisztaságát, hektóliter súlyát, száraz siker százalékat és a siker minőségét.

Sajnálatos, hogy a gazdák kevés számban jelentek meg a buzakiállításán, ahol alkalmuk nyílt volna összehasonlítást hozni a megyében termelt buzafajták értéke és minősége tekintetében. Jövőre a kamara nem csak búzaversenyt és kiállítást, hanem kukorica versenyt és kiállítást is fog rendezni.

AZ UDVARHELYI „JÓ GAZDÁK“

A „jó gazdaverseny“-en Felsőboldogfalva, Bethlenfalva, Ujszékely és Szentmárton gazdái vettek részt. A versenyen ezer-ezer lelt fejenkénti jutalomban részesültek: Szakáts Al-

bert Felsőboldogfalva, Sultész Károly Bethlenfalva, Buzogány Mózes Ujszékely, Nágó Mihály Szentmárton. **Második díjat vagyis ötszáz lelt kaptak:** Páter Mózes Felsőboldogfalva, Barabás Dénes Bethlenfalva, Buzogány Domokos Ujszékely és Blaga Sándor Szentmárton. **Harmadik díjat, vagyis 250-250 lelt kaptak:** Lukácsy Ödön Felsőboldogfalva, özv. Bokor Ignác Bethlenfalva, Buzogány Lajos Ujszékely és ifj. Kádár Mózes Szentmárton.

A Mezőgazdasági Kamarák hasonló versenyeit és kiállításait csak helyeselni lehet, mert azok előbb-utóbb felkeltik a gazdaközön-ség érdeklődését és meghozzák a kívánt sikert.

Püspökfürdőbe érvényes kedvezményes kád- és tü- körfürdőjegyek kiadó- hivatalunkbankaphatók.

Arcárhirdetések

Egy szó ára 3 lelt, vastagabb betűvel 6 lelt. „Cím a kiadóban“ további 10 lelt. Álláskeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lelt. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Iroda
helyiségek kiadók Duca (Sal Ferenc) utca 9. sz. alatt. Értekezhetni: dr. Soós Istvánnál, Sztaroveczky-utca 17-a.

Két elegáns
butorozott szoba esetleg ellátással is kiadó. — Nagyvárud, Str. Oltenia utca 2. sz.

Négyszobás
modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárud, Str. Bratianu 27. szám.

2 szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárud, Regele Ferdinand 49. illetve Str. Parintele Danila 7.

Elegánsan
butorozott szoba, fűrdőszoba használattal kiadó. Cím a kiadóban.

Egyszobás
alkoven konyha s mellékiségekből álló udvari lakás azonnal kiadó. Nicolae Zsiga utca 7. szám.

4 szobás,
földszintes, modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárud, Bulev. Regele Ferdinand 41.

2 szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárud, Ingusta-u. 26. szám.

Butorozott
szoba kiadó. Nagyvárud, Ioan Ghica 22. sz.

Kiadó

utcai butorozott szoba magános nőnek. Nagyvárud, Str. Tichindeal 18-a.

2 szobás
úrdőszobás magánház azonnal kiadó. Nagyvárud, Dr. Nicolae Zigre 20. Érdeklődni Lahovary-utca 31. szám.

Kiadó
száras nagy borpince, ugyanott raktárnak alkalmas suterin és ócska ablakok. Nagyvárud Nicolae Jiga 30. szám.

Egy
szép utcai butorozott szoba kiadó. Nagyvárud Fake Ionescu-utca 24.

2 kis szoba
azonnalra kiadó. Nagyvárud, Parcul Stefan cel Mare 19. szám.

Különbejáratu
szépen butorozott szoba kiadó. Nagyvárud, Str. Lahovary 41.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek,
szakácsnőnek, szobánynak ajánljuk két megbízható, jó családból való leányt. Sultész József, Carei, Str. General Mosoiu No. 21.

Házvezetőnőnek
vagy társalkodónőnek menne fiatal uriasz-szony magános urhoz, hölgyhöz vagy idősebb házaspárhoz. Ajánlatot kiadóba kér.

Visszaadja a Banca Naționala a magánbankoknak az idegen valuta árusítási jogát

Az új rendelkezések rövidesen érvénybe lépnek

București. Saját tud. Az autorizált bankok képviselői összegyűltek kedden a Banca Româneascăban és megvitatták a devizarendszer új szabályzatát, amelyet a kormány és a Nemzeti Bank készített el. Délután 5 órakor a bankok képviselői megjelentek a nemzetgazdasági miniszternél és benyújtották emlékiratukat, amely észrevételeiket tartalmazza. Ez észrevételek figyelembevételére után nyer végleges formát az új szabályzat.

Már is megállapítható, hogy a Nemzeti Bank és a nemzetgazdasági miniszterium széleskörű szabadságot akar biztosítani az autorizált bankoknak a devizakereskedelem gyakorlására.

Ezek viszont vonakodnak vállalni az ezzel kapcsolatos jogokat és felelősségeket. A szabályzat-tervezet szerint a külkereskedelmet szabályozó igazgatóság emellett működő valutabizottság által kiadott engedélyek alapján is a felhatalmazott bankoknál lehet majd valutát vásárolni.

Általában a magánosoknak engedélyezett valutát és devizát a felhatalmazott bankoktól kell majd vásárolni, bizonyos formások mellett. Azért a Banca Naționala e célra nem tart vissza többé devizát.

Zürichi zárlat. Párizs 11.95 egynegyed, London 21.31 egynegyed, Newyork 441.75, Brüsszel 74.55, Milánó 23.26, Amsterdam 238.85, Berlin 177.05, Prága 15.23, Belgrád 10, București 325.

Jól

fejni tudó keresztény tehenészt keresek. — Nagyvárud, Str. Vlaicu 33. szám.

Ügyes

rajzoló tanulónak felvétetik. Nagyvárud, Str. Simion Stefan 24.

Házvezetőnőnek

menne magános fiatal urinó, esetleg vidékre is. Cím: Kovátsné, Nagyvárud, Str. Dimitrie Popeiu 12.

Középkoru

keresztény urinó háztartás vezetését vállalja (főzéssel) vidékre is. Cimeket a kiadóba kér.

Adás-vétel

Zongora

elsőrangú, bécsi gyártmány, jutányos áron eladó. Nagyvárud, Str. Vladimirescu 27. szám.

Fajtisza

pulik 6 hetesek eladók. Nagyvárud, General Pop Dánila-utca 1. sz.

Járó iskola

nagyméretű, keményfából eladó. Nagyvárud, Str. Vilson-u. 9-a.

60x120

méretű csiszolt tükröt, megvételre keresek. — Nagyvárud, Str. Ioan Ciordas 38.

Bicikli

jó karban, jutányosan eladó. Nagyvárud, Str. Episcopul Radu 11. Pálfy.

Eladó

egy teljesen új karika-hajós kis Singer-gép. Nagyvárud, Str. Tichindeal 18-a.

Jó állapotban

sző fehér gyermek sportkoesi eladó. Lopotka, Nagyvárud, Piața Creangă No. 5. (Szt. József-szanatorium mellett).

Eladó

egy keveset használt komplett „42“ kőjárt Balogh főmolnárnak Aiud.

Antik

szobabutor, darabonként is eladó és bronzéjjeliszekrény lámpa. Nagyvárud, II. Károly király-ut 19. szám.

Munkácsy

Ecce Homo 1896. évi színes kép 124x94 méretben aranyozott rámban eladó. Nagyvárud, Str. Olteanu No. 26.

Egy-két

iskolás leánykát vállalkozok teljes ellátásra. — Vagy uriházban beteg vagy gyermek gondozást vállalkozok nappalra magános urinó. Cím: Nagyvárud, Str. Regal Carol II. 19. szám.

Hüllyétele

Finom

fehértanú varrást, javítást vállalkozok. Meghívásra házhöz megyek. Nagyvárud, Ioan Ghica utca 24.

Két

kisebb diákot teljes ellátásra külön szobával, zongorával, fűrdőszobával használattal elfogad igazgató-tanító. Cím a kiadóban.

Szép

kertes villában állandó nyugodt otthont talál teljes ellátással magános nyugdíjas urisember. Közlelbi megtudható a kiadóhivatalban.

Jobb leányt

ogad magános uriasz-szony. Nagyvárud, Ferdinand király-ut 69. sz. em. 5.

Keresztény

uricsalád teljes ellátásra vállalkozok. fűrdőszoba és zongora használattal. Nagyvárud, Str. Nic. Jiga 46.

LEGUJABB

A súlyos nemzetközi helyzet miatt összehívták a lengyel államtanácsot

Varsóból jelentik: Kedden délután a királyi palotában rendkívüli elnöki tanács volt Moscielski elnök személyes elnöklétével. A tanácskozássra meghívták a miniszterelnököt és a külügyminisztert. A tanácskozás tulajdonképpen tárgya-

ról semmiféle közlést nem tettek, de azt hiszik, hogy az elnök az általános nemzetközi helyzetet vitatta meg a miniszterelnökkel és külügyminiszterrel.

Kánya Kálmán külügyminiszter nyilatkozata a magyar külpolitika irányelveiről

Kijelentette, hogy a magyar kormány katonai szövetségek kötésétől tartózkodik és legelső célja a béke mindenekfelett való megőrzése

Budapestről jelentik: Kánya Kálmán külügyminiszter két skandináv lap munkatársa számára nyilatkozott a magyar külpolitikáról.

A magyar külpolitika általános irányelveit elsősorban a béke mindenekfelett való megőrzése jellemzi, — mondotta többek között a magyar külügyminiszter. — Mi nem bocsátkozhatunk kalandokba, korrekciót igényünk fenntartani minden állammal és a baráti államokhoz hűséggel és feltétlenül ragaszkodunk. Ebből kifolyólag természetes, hogy katonai szövetségek megkötésétől tartózkodunk, mert nem látjuk be, hogy ez a béke céljait szolgálja. A kisantant államokhoz való viszonyunk is a béke melletti állásfoglalásunknak megfelelően alakult.

Meg kell jegyezni, hogy a szalonikii

megegyezést nem lehet a bledi eredménnyel összehasonlítani. Szalonikiben csak Bulgária katonai egyenjóságát ismerték el, de nem volt szó a kisebbségi kérdésről. Ezzel szemben a mi fegyverkezési jogunk nem lehetett alku tárgya. Nem is adhatunk ellenszolgáltatást, mert ez természetes jogunk. A tárgyalások főcélja a kisebbségi kérdés rendezése volt. Az európai sajtó sokat foglalkozik Magyarország csatlakozásával a berlin-római tengelyhez és azt állítják hogy az Anschluss után most a mi hazánkat veszélyezteti a német birodalom. Magyarország nem félti határait a német expanziós törekvésektől. Hitler legutóbbi pohárköszöntője remélhetőleg pontot tesz ezekre a mende-mondákra.

Henlein távoléte miatt a szudéta-német párt nem ad választ a cseh kormány újabb javaslatára

A javaslat hivatalos közlése egyelőre még késik

Prágából jelentik: Prágában hivatalosan még mindig nem hozták nyilvánosságra a kormány negyedik, úgynevezett végleges nemzetiségi kibontakozási tervét és annak tartalmát a cseh közvélemény még nem ismeri. A közzététellel azért várnak, mert előbb a szudéta-német párttal akarják közölni a terv tartalmát. Ha ez megtörténik, részletes ismertetést tesznek közzé.

Hodza miniszterelnök és Kundt szudéta-német képviselő kedd estére tervezett tanácskozása elmaradt, mert Kundt megbeszélései a Runciman küldöttség tagjaival a késő éjszakai órákig húzódtak el. Ha Kundt a szerdai napon időt tud szakítani, a találkozás még a nap folyamán megtörténik. Az azonban nem várható, hogy a szudéta-németek nyomban állást foglaljanak a javaslat tekintetében, annál kevésbé, mert Henlein, a párt vezére ezidő szerint Nürnbergben tartózkodik, ahol Hitler vezér és kancellár vendégeként részt vesz a birodalmi pártnapon. Az a pontokba foglalt ismertetés, mely cseh hivatalos helyről származó közlés alapján a külföldön ismeretessé vált, cseh hivatalos körök szerint lényegében magá-

ban foglalja mindazt, amit a karlsbadi program tartalmaz.

AZ ANGOL FÉLHIVATALOS LAP JAVASLATA.

Londonból jelentik: A cseh kérdés vizsgálatával kapcsolatban, az angol kormány félhivatalos lapja, a Times, nagy feltűnést keltő álláspontot foglal el. A lap ezuttal első ízben arról ír, hogy Csehszlovákia területéből el kell szakítani azokat a részeket, amelyeken olyan népcsoportok élnek zárt tömegben, amelyek a köztársaságnak ezeken a határain élő nemzethez tartoznak. A lap vezércikkben követeli, hogy abban az esetben, ha más megoldást nem találnak, szakítsák el a nem cseh és nem szlovák vidékeket Csehszlovákiától. A lap megállapítja, hogy miután a szudéta-németek és a cseh kormány között aligha van remény a megegyezésre, Prága jól tenné, ha meggondolná, hogy a megoldást új uton kell keresni. Ilyen megoldás a nemzetiségek elszakadása. Így a cseh államból homogén állam lenne és ez a megegyezés valóban tartós helyzetet biztosítana.

Alicantet ismét bombázták a spanyol nemzetiek

Valenciából jelentik: A spanyol nemzeti repülőgépek bombázták Alicante kikötőjét. A bombák felgyújtották a kikötőben horgonyzó Marzia nevű angol gőzöst. Egy arab fűtő meghalt.

Bonnet külügyminiszter a francia hadsereg parancsno-kaival tanácskozott

Párizsból jelentik: Általános feltűnést keltett, hogy kedden este a külügyminiszteriumba egymásután egyenruhás tábornokok érkeztek. Bonnet külügyminisztert a francia hadsereg legmagasabbrangú tábornokai keresték fel, hogy megbeszéljék az általános nemzetközi helyzetet.

Lindbergh a szovjet hadirepülés tanácsadója lett

Prágából jelentik: A Narodny Politika ri-gai értesítése szerint Lindbergh ezredes elfogadta a szovjet kormány ajánlatát, hogy mint a szovjet repülő tanácsadója, elfoglalja a közkegyelemben részesült és Olaszországba visszatért Nobile helyét. A jelentés szerint Lindbergh a jövő év folyamán költözik Szovjet-Oroszországba.

Az angol munkáspárt hivatalos fölvilágosítást kért kormányától a középeurópai helyzetéről

Londonból jelentik: A munkáspárt végrehajtó bizottsága Blackpoolban tanácskozást folytatott a követendő politikáról. Két határozati javaslat felett tárgyaltak, de eddig nem jutottak semmilyen eredményre. A megbeszélésen javasolták a parlament összehívását és azt, hogy kérjék fel a miniszterelnököt, fogadjon hivatalos küldöttséget, amely hivatalos nyilatkozatot kér a kormány politikájáról a középeurópai probléma tekintetében.

Marseilleben súlyos helyzetet teremtettek a sztrájkoló kikötőmunkások

A sztrájk miatt hadizónává nyilvánították a kikötővárost

Párizsból jelentik: A marseillei kikötőt hadizónává nyilvánították, tekintettel arra, hogy a kikötőmunkások sztrájkja nem szűnt meg és a munkások továbbra sem hajlandók könnyen romlandó áruk kirakásánál túlórázni és vasárnap is dolgozni. Ha a sztrájk a kikötőben tovább folytatódik, akkor a marseillei helyőrség csapatait vezénylik ki a munka elvégzésére.

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók **dr. Karácsonyi János** püspök összes művei:

- A magyar nemzet honalapítása 896-997
ára 40 lel helyett 20 lel
- Uj adatok és új szempontok a székelyek régi történetéhez
ára 50 lel helyett 20 lel
- A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre
100 lel helyett 50 lel
- Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig I.
300 lel h. 150 lel
- Szent Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig II.
300 lel h. 150 lel
- Vidéki megrendeléseknél plus 15 lel portó.